

- Skatteverket
backar
sid 6-7
- Smockan
besöker Skåne
sid 8-10
- Partikoll
inför valet
sid 12-14

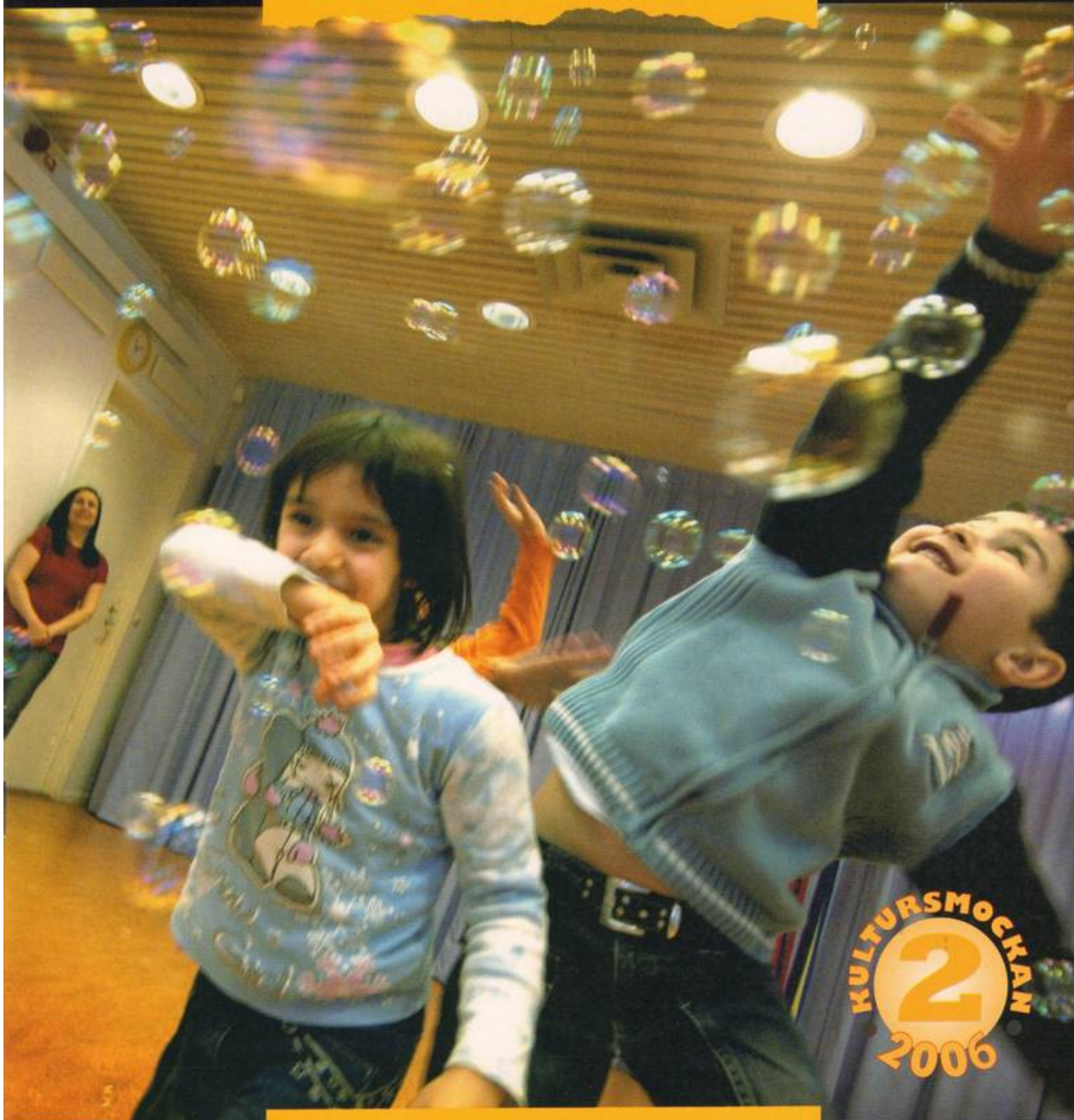
Kultur

Nr 2 Mars 2006

SMOCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Språk
genom musik
sid 16-17
- Östersunds
kulturskola
sid 20-21
- Gunnel Trapp
porträtteras
sid 31

KULTURSMOCKAN
2
2006

LEDAREN

Ensam är stark – eller?

Under några dagar i vecka åtta träffas de nordiska systerorganisationerna tillsammans med SMoK för att informera varandra, diskutera olikheter och likheter och inte minst inspirera varandra till fortsatt arbete med utvecklingsfrågor. Musik- och kulturskolorna har helt klart olika förutsättningar i de nordiska länderna. Den ideologiska plattformen som verksamheterna vilar på skiljer sig liksom resurser och styrning. En väsentlig skillnad mellan våra nordiska länder är statens förhållningssätt. I samtliga – observera samtliga – nordiska länder, exkluderat Sverige, finns ett statligt engagemang som bland annat tar sig uttryck i ekonomisk stöttning. Denna olikhet i statligt förhållningssätt har sin motsvarighet även inom andra områden. Sverige har, på gott och ont, en oerhörd stark tradition i det kommunala självstyret. Vi har decentraliserat makten från staten till regioner och kommuner likväl som vi inom kommunerna har förflyttat makten från central styrning till målstyrning baserad på makt och inflytande till den operativa nivån. Inflytande och makt hos utförarna är naturligtvis positivt oavsett om det handlar om kommunernas interna organisation eller relationen mellan staten och kommunerna. Men det finns ett intressant dilemma som motiverar att tänka ett varv till kring statens möjliga engagemang i musik- och kulturskoleverksamheten. Nämligen den statliga kultur- och utbildningspolitiken. Det faktum att vi har nationella kulturpolitiska mål och läroplaner för skolverksamhet förutsätter ett gott samspel mellan statlig, regional och kommunal nivå. Staten kan inte fränsäga sig sitt ansvar för helheten.

Idag kan vi knappast känna oss speciellt nöjda. Aktionsgruppen för barnkultur pekar på den stora orättvisa som finns mellan kommuner och regioner. Att bo i kommun x kan till exempel betyda avgiftsfri musik- och kulturskola medan barnen i kommun y får betala avgifter som leder till segregation och orättvisor. Lägg därtill att barnen i åtta svenska kommuner inte har tillgång alls till musik- och kulturskola på grund av en politisk prioritering som definitivt motverkar både barnens utveckling och kommunens utveckling – och därutöver går stick i stäv med både statliga mål och FN:s Konvention för barnens rättigheter.

Att vara ensam är sällan att vara stark. Den svenska staten är, i nordiskt perspektiv, ensam i sitt förhållningssätt till musik- och kulturskolan. Ett förhållningssätt som leder till ökad ojämlikhet. Tillgången till kultur för barn skall vara rättvist fördelad och därtill med god tillgänglighet. Barnen har aldrig ansvaret för hur stor plånbok föräldrarna har, lika lite som dom avgör om bostadsorten är Nora eller Örebro. I Nora får dom klara sig utan musik- och kulturskola medan Örebrobarnen har mycket stora möjligheter. Nu är det dags att utveckla samspelet mellan stat och kommun! Musik- och kulturskolorna har i allmänhet en förnämlig verksamhet men olikheten mellan kommunerna är för stor. Ett statligt engagemang som stimulerar till ett mer jämlikt utbud, en ökad tillgänglighet och till fortsatt utveckling är mer än välkommet. Modeller finns att hämta från våra grannländer men också från det sätt på vilket staten stöttar barns läsande genom biblioteken!

PER SJÖBERG,
ORDF. SMoK

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	SMoK:s länsbevakning	8-10	Östersunds kulturskola	20-21
Kreativ skolmiljö	3	Inför valet	12-14	Utbyte med Bulgarien.....	22
Kulturministern berömmar	4	Ny kuturfestival i Stockholm.....	15	Lärare lär lärare.....	24
Skatteverket backar.....	6-7	Språk genom musik	16-17	Umeå Open.....	26
		Finalisterna i Öresunds-solist ...	18	Kulturnytt.....	30
		Youth Jazz i Linköping	19	Porträttet	31

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA

893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-26 61 10

ANSVARIG UTGIVARE
Per Sjöberg, SMoK

REDAKTÖR

Nils Ågren, 070-678 44 55
nisse.agren@telia.com

PROJEKTLEDARE/ANNONSER
Jan Dyllicki, 0660-26 61 05
jan.dyllicki@dau.se

Annonsprislista kan laddas ned som pdf-fil från hemsidan www.dau.se

GRAFISK FORMGIVNING

Jobbny Altelind, 0660-26 61 31
jobbny.altelind@dau.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK
DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER

Per Sjöberg

Nils Ågren

Dag Krafft

Håkan Sandb

Olof Wigren

SMoK
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd

Kultursmockan utges av SMoK,

Sveriges Musik- och Kulturskoleråd

Kultursmockan nästa nummer: v. 19.

Manusstopp för annonser: 24 april.

Tipsa Smockan!

Tel: 070- 678 44 55
Nils Ågren

OMSLAGSFOTO:

Från "Språk genom musik i mångfald" i Lärjedalen, Göteborg.
Foto: Sergio Jeselovsky

Från Täby Park Hotell där Kreativ Skolmiljö, KSM, hade utbildningsdagar den 4 oktober 2001. Foto: Dag Krafft.

Kreativ skolmiljö – KSM

- ett ovanligt lyckat projektet

SMoK utsågs år 2000 av regeringen till innehavare av det nationella uppdraget inom området musik under tre år. Det projekt som startades hette Kreativ skolmiljö. Men vad har egentligen hänt i de elva kommuner som ingick i projektet?

Ett stort fortbildningsprojekt med lärare och rektorer från både kulturskolorna och de deltagande grundskolorna genomfördes. Från SMoK:s sida leddes projektet av Stefan Andersson.

Under projektet var entusiasmen stor. Lärargrupperna hann lära känna varandra och fick ett mer gemensamt "språk" att använda i det fortsatta samarbetet.

Någon utförlig utvärdering av projektet gjordes tyvärr inte. Hur mycket av detta lever kvar nu knappt tre år efter det att projektet avslutats? I mitt arbete med att kartlägga samverkan mellan barn- och ungdomsskolan och musik- och kulturskolan åt Myndigheten för skolutveckling följde jag bland annat upp vad som hänt i de kommuner som ingick i Kreativ Skolmiljö-projektet. Här är en mycket kort sammanfattning.

Falkenbergs kommun – Verksamheten fortsätter. Projektet var också en viktig inspirationskälla för att bygga ut musik-

skolan till kulturskola

Häbo kommun – Verksamheten fortsätter.

Ljusdals kommun – Attitydförändringen som KSM-projektet innebar håller i sig fortfarande. Verksamheten fortsätter.

Luleå kommun – Luleå har fortsatt och utvecklat sitt samarbete med grundskolan.

Lunds kommun – Samarbetet pågår inte i Kreativ skolmiljöform längre. Har gått vidare med skolsamarbete där arbetssättet i en del består av "estetiska läroprocesser".

Lycksele kommun – Samarbetet som vi byggde upp under KSM-tiden har levt vidare.

Ockelbo kommun – Rektor för kulturskolan har blivit rektor även för den grundskolan som deltog i projektet.

Sigtuna kommun – Samverkan med grundskolan fortsätter.

Stockholms stad – Samarbete kring tjänster finns fortfarande

Uddevalle kommun – Samarbetet fortgår och är till och med lite större.

Vansbro kommun – Projektet lever men går på kryckor. Osäker framtid.

VAD LÄR VI OSS AV KSM-PROJEKTET?

Ett utvecklingsarbete där estetiska läroprocesser skall få ett ordentligt fäste i skolvardagen kräver tid och omfattning. Det krävs ordentliga insatser under flera år – främst i form av kompetensutveckling av lärare.

Projektet KSM har på det planet varit ovanligt lyckat! Bara en av de deltagande kommunerna kan sägas ha tappat bort den inspiration projektet gav. Alla andra har fortsatt att samverka och flera kommuner har gått vidare med annat utvecklingsarbete i projektets anda. Därmed har detta projekt ett betydligt bättre resultat än de flesta andra.

Jag tror att tre viktiga komponenter bidragit till detta:

- Projektet var helt fokuserat på gemensam fortbildning.
- Projektet kunde pågå under tre år med arbete i hemkommunen varvat med fortbildning i internatform.
- Ingen elevverksamhet har betalats med projektpengar. Allt staten bidrog med, en miljon per år, har gått till kompetensutvecklingen. De lokala kostnaderna, löner med mera, har de deltagande kommunerna själva svarat för. Det innebär i sin tur att det inte uppstått någon brist på pengar för att fortsätta driva verksamheten när projektiden tog slut.

Dessa slutsatser tycker jag måste tas tillvara i ett eventuellt fortsatt utvecklingsarbete kring estetiska läroprocesser. Positivt att just vårt eget projekt kan vara ett föredöme!

Håkan Sandh

"Arbetet för BARNKULTUREN går vidare"

- Tack vare de kommunala musik- och kulturskolorna finns en bred tillgång till musik- och kulturutbildning för barn och ungdomar i 282 kommuner.

Utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky medverkade vid invigningen av Körforum i Uppsala 3 februari och passade bland annat på att understryka musik- och kulturskolornas betydelse för musikens utveckling i Sverige.

- Kulturpolitikens mål är att Sverige skall ha ett rikt och levande kulturliv som vi alla kan ta del av. Oavsett var vi bor, var vi kommer ifrån och oavsett plånbokens storlek. Min vision är att kulturen, sången och musiken i Sverige ska vara levande, utmanande, inspirerande och tillgänglig för alla, sa Leif Pagrotsky inledningsvis.

Han talade också om Aktionsgruppen för Barnkultur, som på regeringens uppdrag ser över kulturutbudet för barn över hela landet. Aktionsgruppen konstaterar glädjande att barn lyssnar väldigt mycket på musik.

- Var femte ungdom i åldern 9-14 år spelar ett instrument. Flickorna spelar mer än killarna och samma sak gäller för körsången. Var tionde tjej i åldern 9-14 år sjunger i kör.

Bland killarna är det däremot bara tre procent som ägnar sig åt körsången. Där ligger en uppenbar utmaning för framtiden!

BARNKULTURÄRET 2007

Barnaktionsgruppen lämnar sitt slutbetänkande i april och Leif Pagrotsky ser fram emot att ta del av förslagen.

- Arbetet för barnkulturen går vidare, särskilt som regeringen har utlyst 2007 till ett Barnkulturår inom kulturpolitiken. Utan våra barns intresse för kulturen står vi oss slätt inför framtiden. Jag tänker arbeta hårt för att alla barn och unga ska få tillfälle att utveckla sin kreativitet och pröva olika estetiska uttryck och få uppleva professionell kultur i sin vardag. Och jag vill att Sverige ska bli ledande inom barnkulturområdet och vara en stark förebild i Europa och världen.

MUSIK- OCH KULTURSKOLORNA

Leif Pagrotsky öste också beröm över landets musik- och kulturskolor.

- Musik finns med bland de minsta i förskolan och musikämnet är obligatoriskt i grundskolan. I gymnasiet ingår estetisk verksamhet i alla program. Tack vare de kommunala musik- och kulturskolorna finns dessutom en bred tillgång till musik- och kulturutbildning för barn och ungdomar i 282 kommuner.

Statistik visar att antalet elever som deltar i musik- och kulturskolornas verksamhet har ökat stadigt - med nära tio procent de senaste åtta åren. Pagrotsky menar också att musik- och kulturskolorna har fått ökade ekonomiska resurser.

- Hör och häpna, de har inte sänkts år från år utan tvärtom. Resurserna till musik- och kulturskolorna har faktiskt ökat med 47 procent sedan 1997. Idag deltar cirka 360 000 ungdomar i denna verksamhet.

- Det går inte nog att understryka Musik- och kulturskolornas betydelse för musikens utveckling i Sverige. Det är viktigt att verksamheten fortsätter att utvecklas, därför har Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMoK, fått i uppdrag att belysa hur musikskolans samarbete med förskola, grundskola och gymnasieskola kan bli bättre. Bakgrunden till uppdraget är att

vi tror att ett ökat samarbete mellan dessa aktörer kan gagna både lärarnas, elevernas och musikens utveckling.

SMoK redovisade sitt uppdrag till Myndigheten för skolutveckling 15 februari. Myndigheten för skolutveckling har också fått ett uppdrag av regeringen att utveckla förskolans och skolans kulturuppdrag. De ska se till att erfarenheterna från regeringens satsning "Kultur i skolan" tas tillvara på bästa sätt. Uppdraget skall vara klart i maj i år.

MÅNGKULTURÄRET 2006

Leif Pagrotsky talade också om mångkulturen - en utmaning för alla inom kulturområdet, inte minst under detta år som utlysts till Mångkulturår.

- Jag vill att vi ska öppna oss för intryck från alla jordens hörn genom ett ökat internationellt utbyte inom kulturområdet. Globaliseringen ställer nya krav och vi behöver bli bättre på att koppla ihop kultur, utbildning och forskning. Det är dags att uppdatera Sveriges kulturliv så att vi verkligen speglar det mångkulturella samhälle vi lever i, sa Pagrotsky, som inte vill se Mångkulturåret som något kortvarigt jippoår.

- 2006 ska istället verkligen bli en riktigt bra början till modiga, kraftfulla och gemensamma tag för att släppa fram och vidareutveckla det mångkulturella Sverige. Jag hoppas verkligen att vi alla tar chansen att tänka nytt och öppna upp oss själva som individer men också våra kulturorganisationer, institutioner och myndigheter för det mångkulturella samhällets krav och möjligheter.

Text: Nils Ågren
Foto: Thomas Engström

"Min vision är också att vi ska bruka, bevara och vara stolta över vårt kulturarv. Men också att se till att vi vidareutvecklar detta värdefulla arv. Vi måste hitta nya vägar och göra nya spännande slingor och spår i kulturen." sa Leif Pagrotsky vid invigningen av Körforum i Uppsala.

Läraren på bilden har inget med artikeln i övrigt att göra.
Foto: Stefan Andersson

Skatteverket backar – musklärare kan begära omprövning

Skatteverket informerar alla skattehandläggare att det är Regeringsrättens dom från 1979 som är prejudicerande när det gäller musklärares avdrag för egna instrument. Den omtalade kammarrättsdomen i Sundsvall från 2003 kan alltså negligeras och därmed öppnar sig nya möjligheter för många musklärare att begära omprövning av avslag som de fått på sina avdragsyrkanden.

Det senaste halvåret har Smockan följt turerna kring den uppmärksammade domen från Kammarrätten i Sundsvall. En dom som många anser ha tagits på felaktiga grunder och som sedan lett till att andra skattehandläggare runt om i landet använt sig av domen som prejudikat.

Ola Persson, rektor vid Tierps Musikskola, har under en tid drivit frågan för SMOk:s räkning och framfört synpunkter till rättsexpert Yngve Gripple på Skatteverkets huvudkontor. Ola Persson kan nu meddela den glädjande nyheten

att Skatteverket tagit synpunkterna på allvar och att man har beslutat att kammarrättsdomen i fortsättningen inte är prejudicerande.

MÅNGA KAN BEGÄRA OMPRÖVNING
Yngve Gripple meddelar i ett intermbrev (läs brevet i sin helhet här intill) till samtliga skattekontor att den gamla domen i Regeringsrätten från 1979 även gäller fortsättningsvis. I den domen tilläts musklärare göra avdrag för instrument som används i arbetet, vilket även innefattar övning och förberedelser i

hemmet.

Det här innebär att musklärare som nekats avdrag kan begära omprövning av tidigare beslut. Möjligheten att få sin deklaration omprövad gäller under fem år.

Ola Persson kommenterar själv Skatteverkets beslut så här:

"Skatteverket har med sitt förtydligande gjort klart att det är domar från högsta instans – det vill säga Regeringsrätten – som är prejudicerande, vilket flera skattehandläggare i sina hänvisningar till Sundsvallsdomen med flera kammarrättsdomar tagit miste på.

Arbetsgivarens intygande ska vägas in, det bör formuleras utifrån det individuella fallet och inte med hänvisning till allmänna anställningsvillkor eller klausuler som inte är avgörande ur skattesynpunkt.

Beskrivningen av olika instruments värdepminskning innehåller en nyansering som inte framgått tidigare. Skälighetsnivån blir nu i praktiken arbetsgivarens sak att bedöma, vilket känns helt rätt. Här bör bland annat vägas in hur mycket instrumentet används i tjänsten.

Skatteverket utgår i resonemanget ifrån ett normalfall, detta ger utrymme för att omständigheterna i det individuella fallet kan avvika och då motivera till högre eller lägre avdrag, utifrån arbetsgivarens bedömning.

Förbrukningstillbehör som rörblad, strängar, trumstockar och så vidare – som inte ersätts av arbetsgivaren – diskuteras inte i detta ärende, men bör enligt tidigare praxis normalt vara avdragsgilla.

Huvudkontorets rättsexpert Yngve Gripple, som har varit min kontaktperson, har visat ett tydligt intresse och lyhördhet för de synpunkter och den information jag framfört och han välkomnar eventuella ytterligare synpunkter i ärendet.

Den kulturskandal vi befarade kan nu ses som avvärjd."

Nils Ågren

Bagatell 1

Från
7 500 kr

En vagn
kommer lastad ...

- Med världens mest sålda notställ
- Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
- Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
- Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ

Läs mer på Bagatell 2

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50. – fax: 013-527 52

Sju av tio utan kompensation

För att få veta hur det ser ut i landet på musik/kulturskolorna kring instrumentsituationen för lärarna ställde SMOk en fråga via e-post-informationsbladet FERMATEN till landets ledare: Hur är instrumentsituationen för lärarna i dag på din skola? Här är svaren:

70 % svarade att lärarna använder privata instrument utan ekonomisk kompensation från skolan.

24 % svarade att de har en kombination av privata instrument utan kompensation med tjänsteinstrument, främst på udda biinstrument.

4 % av dem som svarat erbjuder tjänsteinstrument till alla lärare.

2 % kombinerar tjänsteinstrument med privata instrument, med månatlig ekonomisk kompensation.

Vanligt är att skolan håller lärarna med rörblad, strängar och annat förbrukningsmaterial. Några har också svarat att de står för självrisk vid skada och viss underhåll/småreparationer. 47 ledare svarade på enkäten.

Skatteverkets internbrev till alla skattekontor

Musiklärares avdrag för egna instrument

Fråga

Fråga har uppkommit om vilka kriterier som ska vara avgörande för avdragsrätten för musiklärare för egna musikinstrument som används i tjänsten. Bakgrunden är en dom från Kammarrätten i Sundsvall 2003-11-12 (mål nr 3192-01) där en musiklärare vid en kulturskola i enlighet med Skattemyndighetens yrkande inte medgavs något avdrag för slitage av egna musikinstrument. Enligt lärarens yrkande använde han bl.a. egen elgitarr och förstärkare både i sina förberedelser hemma och i undervisningen. Inköpskostnaden för denna utrustning var totalt 14 000 kr. Skolan kunde enligt intyg inte förse alla lärare med undervisningsinstrument. KR avtog lärarens avdragsyrkande bl.a. med motiveringen att hans skriftliga anställningsavtal inte ålägger honom att införskaffa egna instrument. Läraren överklagade KR:s dom men Regeringsrätten beslutade 2005-05-02 att inte meddela prövningstillstånd (mål 8444-03).

Regeringsrättens praxis

RR har i följande exempel tagit upp frågan om avdrag för musiklärares kostnad för egna instrument och inventarier som använts i tjänsten.

R78 1:19.

Musiklärare medgavs avdrag med 20 % av halva anskaffningskostnaden för bandspelare och grammfon. RR konstaterade att anskaffningskostnad för sådan utrustning, som är vanlig i hemmen, i skattehänseende är en inte avdragsgill levnadskostnad även om utrustningen är till nytta i förvärvsverksamheten. I de fall sådan utrustning i väsentlig utsträckning måste användas i och för tjänsten kan det emellertid antas att utrustningen förslits snabbare än normalt och anskaffningskostnaden är då i motsvarande mån en kostnad för intäktens förvärvande och därmed avdragsgill.

R79 1:9.

Musiklärare yrkade avdrag för värdeminskning och underhåll av flygel, bl.a. motsvarande 10 % av anskaffningskostnaden. Läraren uppgav att det skulle vara omöjligt att utöva tjänsten som musiklärare om hon inte kunde öva och förbereda lektioner hemma, samt att musikskolans flyglar och pianon var tillgängliga för övning endast i begränsad omfattning. RR konstaterade att även om hon haft viss tillgång till musikinstrument på arbetsplatserna får hon för sin tjänst anses ha haft behov av eget instrument för att kunna upprätthålla sin färdighet och lära in nya musikstycken och på andra sätt förbereda lektioner. Behovet hade dock kunnat tillgodoses med ett billigare instrument (piano), och avdrag för förslitning och underhåll medgavs med ett reducerat belopp.

Svar

Enligt Regeringsrättens praxis bör avdrag i normalfallet medges med skälig förslitningskostnad för sådana instrument som i väsentlig utsträckning används i undervisningen eller vid förberedelser av lektioner i hemmet. Praxis ändras inte av att en kammarrätt kommit fram till en annan bedömning i ett enskilt ärende. Det kan inte generellt förutsättas att arbetsgivarna i fråga tillhandahåller de instrument som krävs för att förberedelser och undervisning ska kunna fullgöras på ett yrkesmässigt sätt. Behov av att använda egna instrument i tjänsten kan föreligga även om arbetsgivaren i begränsad omfattning tillhandahåller instrument på arbetsplatsen. I underlaget för bedömningen av behovet av att använda egna instrument ska i förekommande fall intyg eller annat utlåtande från arbetsgivaren vägas in. Någon avgörande betydelse kan inte läggas vid utformningen av anställningsavtalet och om det där reglerats skyldighet för den anställde att själv bekosta instrument för tjänsten. Sådana avtal har normalt inte upprättats i branschen, och förhållandena kan även ändras mellan åren. I RR-domarna enligt ovan har förekomsten av eventuella sådana avtal inte kommenterats. För instrument som minskar i värde bör avdrag för den ökade förslitning av instrumentet som föranletts av användningen i tjänsten medges. Anskaffningsutgiften bör då normalt till hälften anses avse privat nyttjande och skäligt avdrag kan medges inom ramen för resterande andel av utgiften efter årlig prövning. Om ett instrument ett år endast används i tjänsten under t.ex. halva året bör avdraget reduceras motsvarande. Beräknad möjlig användningstid ligger för många instrument inom intervallet 5-15 år, men längre tid kan gälla t.ex. för piano. Vid anskaffningar av dyrare instrument än vad som kan anses motiverat av tjänstebehovet, dvs. främst förberedelser och undervisning, bör förslitningsavdraget reduceras till skälig nivå. Förslitningsavdrag har helt vägrats för yrkesmusiker för musikinstrument (antik violin) som inte ansetts undergå någon värdeminskning alls, se RÅ1973 ref 85.

Yngve Grippe, rättsexpert Skatteverket

Smockan
besöker...

Skåne län DEL 1

Musikskolan

Från Kamomilla till rojalistisk rock och växellådor

Östra Göinge Musikskola har drygt 300 elever och bedrivs med kommunen som huvudman. Speciellt för vår musikskola är att vi har ett väl utbyggt samarbete med kommunens gymnasieskola samt med musikskolorna i några av grannkommunerna.

Gymnasieskolan har inget estetiskt program men erbjuder däremot alla ungdomsgymnasister, oberoende av program, möjligheten att få lära sig spela ett instrument eller sjunga kostnadsfritt inom gymnasietets verksamhet (valbara kurser). Även musikteori ingår i gymnasiekurserna. Samarbete med andra musik- och kulturskolor sker inte enbart via enskilda projekt utan vi har gemensam ensembleverksamhet inom några instrumentgrupper.

Vi har just avslutat ett mycket lyckat samarbete med Ljungby och Osby där 100 elever, främst stråkar och sångare, framfört en upphottad version av "Folk och rövare från Kamomilla stad". Under våren genomför vi också ett stort Queen-projekt där nio Queen-låtar skall framföras med rockband, stor orkester, kör och sångsolister.

Under 2007 planerar kommunen att bygga om en äldre skola till kulturhus med bl.a. bibliotek och musikskola. Om allt går som vi hoppas breddas då även utbudet och musikskolan ombildas till en kulturskola. En kulturskoleutredning har genomförts på uppdrag av vår nämnd under 2005.

Orosmoln finns också. Framtiden för Scania's fabrik i Sibbhult är osäker. Eventuellt flyttar Scania tillverkning av växellådor till Södertälje. Rekrytering av vissa instrument är problematisk här som i många andra kommuner. Som helhet känns det dock som medvind för närvarande.

Sverker Eriksson
Musikskolan i Östra Göinge kommun

Skåne län är idag till största delen detsamma som landskapet Skåne, detta sedan Kristianstads län och Malmöhus län slogs samman 1997.

Länets residensstad är Malmö, här finns landshövdingen Bengt Holgersson och länsstyrelsen. Länet består av 33 kommuner och har ca 1,2 miljoner invånare, vilket är 13 procent av Sveriges befolkning. Det gör länet till Sveriges mest invånartäta. Skåne län expanderar också kraftigt.

Skåne blev svenskt efter freden i Roskilde 1658.

I Kultursmockan kommer vi att presentera musik/kulturskolorna i Skåne i flera nummer. I detta nummer presenteras musik/kulturskolor från 7 kommuner, alla från gamla Kristianstads län.

I Tomelilla musikskola ska alla få samma chans att spela

Vad är speciellt med musikskolan hos oss? Ja, kanske att vi är en liten skola som jobbar i stort sett bara dagtid. När skolan startades 1978 tyckte våra politiker att alla skulle få samma chans att spela, och bestämde då att all undervisning skall ske på skoltid på elevernas skolor. Dessa villkor har gjort att vi inte har några egna lokaler, utan samutnyttjar grundskolans salar.

Vi är sedan den senaste omorganisationen inte en egen enhet utan ett arbetslag under kommunens högstadieskola. Där har vi vår utgångspunkt med två arbetsrum och förråd. Denna högstadieskola har sedan snart 15 år musikprofil, som vi samarbetar med. Musikskolan hjälper till med lärare för ensemblespel i klasserna, och klasslärarna har timmar på musikskolan. Vi samarbetar naturligtvis med låg- och mellanstadieskolorna i kommunen också, vilket inte är så svårt eftersom vi har samma arbetstider.

En annan sak som kanske är speciellt är "datoriseringen". Vi var väldigt tidigt ute med musikprogram (på Ataritiden), och har nu kommit så långt att vi dagligen arbetar med datorn i undervisningen. Vi arrangerar i datorn, vi gör öv-

ningsfiler, vi spelar in konserter mm.

Vi har datorer i flera av undervisningsrummen, och kan direkt hämta filer från vårt stora bibliotek med musik och noter. Alla konserter dokumenteras sedan flera år med både digital bild och ljud, och resultaten kan avnjutas på vår fina hemsida. På hemsidan kan man också ladda ner broschyr, ansökningsblankett, beställa nyhetsbrev mm.

Vi samarbetar med fyra andra kommuner i sydöstra Skåne. Samarbetet kan gälla fortbildning, instrumentträffar/läger, men också då och då stora orkesterprojekt, senast 2004.

Framtiden är kanske det svåraste att sja om. Vikande elevunderlag är inte unikt för Tomelilla, men vi försöker att möta minskningen genom att öka vår instrumentrekrytering i lågstadiet med ett projekt där ett par lärare åker runt till alla klasser och visar upp blås- och stråkinstrument, förutom att vi gör den vanliga rundresan och visningen med alla lärare under våren.

Jan-Anders Bergh
Tomelilla musikskola

Stråkkvartetten spelar under vårkonserten 2005.

Båstads varma kulturskola får nya lokaler

Båstad Kulturskola är en rätt så liten skola fast den har ett stort hjärta för kulturen. Den startade i början av 70-talet som en kommunal musikskola som tog en präktig form på Bjärehalvön. Allt eftersom åren har gått har musikverksamheten utvecklats och valet av instrument har varit många.

Hösten 2001 anställdes kommunens första dramapedagog och året därpå anställdes ytterligare en. Musikskolan nådde nu ut till fler elever inom olika kulturämnen och då ansåg man att namnet Kulturskola passade bättre utifrån vad de idag erbjuder kommunens barn.

Kulturskolan består idag av åtta anställda, varav fem är musiklärare, två dramapedagoger och en kulturskoleledare. Kulturskolan har att erbjuda: brass, träblås, tvärflöjt, slagverk, gitarr, bas, piano och drama. Utöver de individuella lektionerna finns fyra orkestrar varav tre är blåsorkester och ett rockband. Det bedrivs även mindre ensembleverksamheter inom musikämnet.

Dramaundervisningen sker i kvällsgrupper och det finns fem grupper i åldrarna 7 - 18 år. Dramaverksamheten är till ungefär 50 % kopplad till kommunens förskolor och grundskolor, där de jobbar i projektförskolor till de olika klasserna med tex. förebygga mobbing, självförtroende, gruppklimat, samarbete, teater mm. Vi jobbar även med fortbildning för personalen i kommunen.

Ett av kulturskolans viktigaste mål är att föra kulturarvet vidare, samt att vi jobbar för att integrera både drama och musik i vår verksamhet. Under höstter-

minen 2005 nådde kulturskolan ut till cirka 1 160 stycken elever som var aktiva i antingen musik- eller dramaverksamhet.

Framtiden ser ljus ut för oss då vi kommer att utveckla verksamheten ytterligare, planerna är att i framtiden anställa en bildpedagog och en danspedagog. Det brinner även i knutarna för oss att få nya lokaler, där det även skall bedrivas ungdomsgård. Nybygget beräknas vara klart till årsskiftet 2007.

Emma Engkvist
Båstad Kulturskola

I dramakvällsgrupperna jobbar man mycket med kroppen genom gestaltning.

Musikskola med anor

Ängelholms Musikskola har anor ända tillbaka till 1923, när Ängelholms folkskolas gossorkester bildades med musikfanjunkare Lundin som ledare. Sedan dess har mycket hänt.

Idag deltar över 700 barn och unga, varav en majoritet flickor, i en verksamhet som erbjuder undervisning på de flesta instrument och i olika musikgenrer. Orkesterspelet har dock fortfarande en central plats och en direkt linje kan ses ända från Lundins gossar till dagens över 70 tjejer och killar starka Marching Band. Men orkester är förstas inte bara blås, utan alla typer av instrumentalister har möjlighet att vara med i samspel i olika former.

Glädjande är att det vid sidan av den mer traditionella instrumental- och vokalundervisningen på senare år vuxit fram en rockverkstad, som på torsdagskvällarna fyller hela vårt stora hus mitt i stan.

Andra verksamheter som vuxit på senare år är den frivilliga rytmik-/grundkursen och barndansen, som kan ses som en tjuvstart på den kulturskola som vi arbetar på gemensamt med kulturförvaltningen. Musikskolan är, som man kan ana av dess historia, organiserad i BUN tillsammans med övrigt skolväsende.

Musikskolan är inte bara den löpande

verksamheten med lektioner och samspel. Ofta är det helgläger och speldagar och regelbundet samlar vi oss till mindre och större gemensamma projekt. Vi har på senare tid t.ex. genomfört en stor föreställning, grundad på Georg Riedels tonsättningar av Lennart Hellsings Trollringen-verser, som nådde en publik på över 2 500 personer.

Nyligen har vi provat att förnya un-

dervisningen genom ett samspelsprojekt där eleverna under två veckor fick undervisning i nya former och större möjlighet att påverka innehållet genom val av grupp, musikstil och låtar. Och vi blickar fram emot årets Musikskolefestival med lunch- och kvällskonserter, parad och stort musikfyrvärkeri!

Per Lindborg
Ängelholms musikskola

Från rockverkstans julrockgala.

Kristianstad ser fram mot nya utmaningar

Instrumentalundervisningen har bedrivits i kommunen sedan 60-talet men det var först under 70-talet som musikskolan blev en egen enhet. Allt sedan dess har verksamheten utvecklats och idag möter vi över 3 000 barn och ungdomar.

Vi verkar i en gemensam organisation, där även det Estetiska Programmet inryms. Samarbetet med kulturhuset "Barbacka" utökas hela tiden och därmed tillgodoses utbudet av de estetiska ämnena väl.

Inför varje nytt läsår startar vi nya verksamheter, ofta i samarbete med andra skolformer. Det senaste tillskottet är undervisning på harpa och för tillfället har vi sexton harpister.

2003 invigde vi vår nya skola som i allra högsta grad har ändamålsenliga lokaler, för olika genrer, med salar för teknik, ensemble och dans.

Sedan ett par år tillbaks har vi en gemensam symfoniorkester vilket innebär

att yngre och äldre musikanter från Kristianstad och närliggande kommuner erbjuds orkesterspel på lite högre nivå.

I blåsverksamheten ser tendenserna ut som i övriga landet: blåsensemblerna blir fler, mer anpassade till ungdomarnas behov, medan storleken på orkestrarna minskar. Kvalité kontra kvantitet eller...?

Ett stort inslag av internationalisering finns vilket det senaste året möjliggjort musikaliska resor till bl.a. Ryssland, Skottland och USA. Vi tar även emot gäster och för närvarande väntar vi hit musikanter från Irland.

Musikskolan har lyckats bli en naturlig del av kommunens verksamhet. Vi har inte sett några mörka moln på vår musikaliska himmel och ser med tillförsikt fram emot nya utmaningar framöver.

Som vår slogan lyder: "Vi kör med rent spel" (med basen i botten).

Violetta Lefler

Kristianstads kommunala Musikskola

Brett samarbete i Osby

Osby musikskola startade sin verksamhet officiellt 1948 då man fick sitt första kommunala anslag på 200 kr. Den första tiden bedrevs undervisning på blockflöjt och fiol. Detta utökades raskt med undervisning på klarinetten och mandolin för att inte långt senare även innefatta piano, trumpet, cello, gitarr och saxofon.

Osby musikskola är idag en verksam-

het under utbildningsförvaltningen tillsammans med bibliotek och fritidsverksamhet. Undervisningen omfattar instrumental- och sångundervisning samt rytmik och musiklek. Det totala elevantalet är ca 350 elever.

Ett samverkansavtal finns mellan musikskola och grundskola vilket innebär att vissa musiklärare anställda vid musikskolan även undervisar på grundskolan. Samma förhållande gäller gymnasiet musikundervisning. Totalt finns idag tolv anställda musiklärare fördelat på sju heltid, två deltid samt tre timanställda.

Osby musikskola har en bred ensembleverksamhet vilket innebär att den utåtriktade verksamheten är mycket omfattande. Ett tätt samarbete med intilliggande kommuner utmynnar bl.a. i gemensamma projekt så som utbildningsdagar, läger, resor och konserter. Musikskolan samarbetar också med kyrkan och konsertföreningen samt blåsorkesteren Blåslaget, vilket innebär att Osby har ett rikt och omfattande musikutbud.

Åke Berglund

Osby musikskola

Blåstradition som hålls levande

Örkelljunga musikskolan har sen 1950-talet en blåstradition som i högsta grad hålls levande. Vår målsättning är att alla elever skall spela tillsammans.

Efter att eleverna valt instrument i vår

musikverkstad på hösten i tredje klass sätter vi full fart med deras utbildning. Från fjärde klass får man förutom lektion även spela i orkester. 99 % av blåsar-, slagverks- och elbaselever spelar i orkester. Från sjätte klass är det den stora Paradorkestern som gäller. Paradorkestern är med sina 75 elever musikskolans ansikte utåt. Vi sysslar med figurativ marschmusik, konserter och parader i och utanför vår kommun.

Till våren får paradorkestern nya uniformer och i det sammanhanget vill jag gärna framhålla våra duktiga föräldrar, i stödföreningen Notstödet, som på många sätt stöder vår orkesterverksamhet.

Vägen till framgång är hårt målmedvetet arbete och stimulans, såsom utlandsresor, projektveckor, helgläger, heldagsrepetitioner m.m. När man väl har något att visa upp blir det som ringar på vattnet. Det är inga svårigheter att få elever på trombon, valthorn, baryton och oboe

till musikskolan.

Björn Jonasson

Örkelljunga musikskola

Fr. v. tromboneleverna David Gustavsson, Fredrik Eriksson och Evelina Karlsson på sitt första sommarläger.

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmor. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Vad vill partierna?

Att det är valår i år har väl knappast undgått någon. Partiledardebatterna är igång och nu börjar partierna övertrumsa varandras vallöften för att locka väljare inför valdagen, 17 september 2006.

Smockan har ställt ett antal frågor till partierna för att få lite koll på vad man vill med musik/kulturskolorna och med barnkulturen.

Här presenterar vi partiernas svar.

*Birgitta Sellén, ledamot i kulturutskottet
Foto: Centerpartiet*

Centerpartiet

1 Vi har i vår politik tryckt extra på hur viktigt det är att barn har tillgång till kultur redan i tidiga år. Det måste erbjudas kulturaktiviteter för varje elev årligen. Av den anledningen så vill vi, förutom att eleverna ska få ta del av teater och musikutbud, ge dem möjlighet att ha drama i skolan och att bildlärare ska undervisa i bildämnet redan från de tidiga åren och inte först i åk 7.

Musiken har en självklart viktig plats för alla barn från det de föds. Skolbibliotek med bibliotekarie tycker vi bör/ska finnas i alla skolor, men vet att det av ekonomiska skäl kan vara svårt att ha en heltidsanställd bibliotekarie så det kan

lösas genom att flera skolor delar på en.

2/3

Musik/kulturskolor är mycket bra och vi ser gärna att det blir utökade resurser till dem, men det är ju en kommunal angelägenhet som vi i riksdagen inte kan styra över och inte ska styra över heller. Vi kan naturligtvis tala om hur viktig vi tycker att dessa skolor är, vilket jag även gör i debatter, men Centerpartiet tycker inte att vi ska "klampa in" på det kommunala styret och vill därför inte tvinga någon kommun. Det är allt för många pekpinnar redan.

4

Avgifterna i musikskolorna är också en kommunal angelägenhet som vi rikspo-

litiker inte kan/vill styra över. Personligen är jag väldigt glad över de kommuner som inte har någon avgift. Jag kommer från Sundsvalls kommun och där har vi ingen avgift, vilket kanske är en av anledningarna till att så många duktiga musiker och sångare kommer därifrån.

5

Vi ställer givetvis upp på konventionen men som jag sagt tidigare så vill vi inte styra över kommunerna. Det är ju också så att de allra flesta kommunerna har bra musikutbildning fast en del har så höga avgifter så det blir svårt för alla elever att ha råd att delta i den.

*Lennart Kollmats, ordförande i riksdagens kulturutskottet.
Foto: Sveriges Riksdag*

Folkpartiet

1 Folkpartiet har i sin kulturmotion en rad förslag för att förbättra barns tillgång till kultur. Vi vill satsa mer än regeringen på folk- och skolbibliotek för att öka inköpen av barn- och ungdomslitteratur. Vi vill möjliggöra fri entré för barn och ungdom till alla offentligt finansierade museer, inte bara de statliga museerna. Och vi vill tillsammans med övriga borgerliga partier göra en kulturell skolsatsning riktad mot grundskolans elever. Syftet är att barn ska få ett professionellt möte med kultur i olika former, till exempel teater, dans, musik, konst etc.

2

Folkpartiet ser mycket positivt på musik/kulturskolorna. Sverige har många framstående sång- och musikartister, och musiken är en stor exportprodukt.

Till stor del beror detta säkerligen på att vi börjar mycket tidigt med vår musikundervisning och har sådan bredd, så att många får möjlighet att utveckla sin förmåga.

3

Nej, vi vill väldigt starkt betona den lokala friheten. Varje kommun ska själv få avgöra hur mycket man vill satsa på musik/kulturskolor. Musik/kulturskolan är ju ett frivilligt åtagande för barn och deras föräldrar. Däremot vill vi satsa mer på kultur i skolan, både bibliotek, teater, musik och dans. Denna satsning när alla barn i grundskolan.

4

Vi anser att kommuner ska ha stor frihet att bestämma den servicenivå som man vill tillhandahålla sina invånare. Det gäller alla åtaganden som är frivilliga, till exempel sport, idrott, musik och kultur.

Kommunerna bestämmer ju också själva sin skattenivå, åtminstone delvis. Om invånarna i en kommun upplever att avgifterna är orättvisa får man bilda opinion och politiskt försöka få en ändring till stånd. Folkpartiet anser också att landstingen/regionerna har ett viktigt ansvar beträffande kultur till barn och ungdom genom sina länsinstitutioner.

5

Staten ska framför allt se till att barn får rätt att del av kulturlivet genom de verksamheter som staten subventionerar eller finansierar, till exempel förskolan, sexårsverksamheten och grundskolan. Det gör staten genom föreskrifter, läroplaner och kursplaner. Men de verksamheter som är frivilliga måste kommunerna själva få utforma och anpassa till sina behov.

Sammanställt av Nils Ågren

Kristdemokraterna

1

Det är viktigt att förskolan och skolan kan erbjuda olika former av kulturaktiviteter för eleverna. Kultur får inte bara bli korta projekt eller enstaka besök utan bör i stället vara en ytterligare dimension i skolarbetet. För att på bästa sätt ta till vara till exempel teater-, eller museibesöket bör samarbetet mellan skolorna och teater-, museibranschen stärkas. Det finns flera goda exempel på skolor som aktivt arbetat med till exempel drama- eller musikpedagogik och som därigenom förbättrat såväl inlärningen som arbetsmiljön i skolan.

För att möjliggöra detta vill kristdemokraterna införa ett statligt bidrag för kultur för barn och unga. Bidraget är 70 miljoner kronor per år vilket motsvarar ungefär 130 kronor per barn och år. Syftet är att stärka förskolebarns och grundskoleelevers tillgång till professionell kulturell verksamhet. Bidraget kan både användas för direkt stöd för kulturverksamhet på skolorna/förskolorna men det kan även gå direkt till teatergrupper eller museer för att de ska kunna erbjuda kostnadsfri kulturverksamhet för skolor och förskolor. Det är också viktigt folkbildningens och folkrörelsernas kompetens som kulturarrangörer tas till vara i denna satsning. Deras engagemang kan ha särskilt stor betydelse i mindre orter där tillgången till kulturupplevelser är begränsad.

Kristdemokraterna är även positiva till den aktionsgrupp för barnkultur som tillsatts och vi hoppas att de kommer att presentera många intressanta förslag för att utveckla kulturen för och av barn.

2

De kommunala kultur- och musikskolorna har under de senaste decennierna grundlagt och utvecklat många människors musikintresse. Under många år har stödet till kultur- och musikskolorna minskat men under det senaste åren har siffrorna vänt och pekar nu något uppåt. De flesta kommuner har insett betydelsen av dessa skolors verksamhet men tyvärr är det åtta kommuner som helt saknar musik- och kulturskola. Ett viktigt arbete för musik- och kulturskolorna bedrivs av SMoK. Det pris som SMoK sedan några år utdelar till årets bästa kultur- och musikskola har bidragit till att öka uppmärksamheten kring deras betydelse för hela kommunens utveckling. Kristdemokraterna anser att det bör finnas en kultur- och musikskola i varje kommun och att alla barn ska ha möjlighet att få spela ett instrument under sin skoltid.

3

Kulturpolitikens uppgift får aldrig bli att försöka styra kulturens utveckling. Politikens uppgift är istället att medverka till ett mer dynamiskt kulturliv. Målet är att stödja utan att styra och att ge alla människor möjlighet att delta i ett fritt kulturliv. Kristdemokraterna är tveksamma

till en direkt statlig inblandning. Vi tror att kulturfrågorna tjänar mer på att spira underifrån. Vi anser i första hand att kommunerna och kommunalpolitikerna måste bli bättre på att se den kvalitet som musik- och kulturskolorna medför som ett skäl för att i större omfattning stödja dessa.

4

I första hand genom bedriva en mer aktiv kulturpolitik på kommunal nivå som förmår kommunpolitiker att satsa på minskade avgifter.

5

FN:s konvention om barns rättigheter ställer krav vad gäller barns och ungdomars kulturella rättigheter. Här garanteras barn och ungdomar en kulturell identitet och här formuleras i klartext barns rätt till vila och fritid, lek och rekreation, det vill säga rätten att vara barn. Det finns många tecken på att barns delaktighet i kulturella aktiviteter har stor betydelse för dess emotionella och sociala utveckling. Forskning visar att barn som regelbundet ägnar sig åt någon kulturell verksamhet får större förmåga att känna igen och uttrycka sina känslor vilket är avgörande för att förstå andras känslor, att känna empati – och därigenom utvecklas barnets kommunikativa kompetens. Barnkonventionen är ett viktigt argument för att kommunpolitiker bör prioritera musik- och kulturskolan.

Gunilla Tjernberg, ledamot i kulturutskottet. Foto: Kristdemokraterna

Socialdemokraterna

1

Vi arbetar hårt för att alla barn och unga ska få tillfälle att utveckla sin kreativitet och pröva olika estetiska uttryck och få uppleva professionell kultur i sin vardag. Vi vill att Sverige ska bli ledande inom barnkulturområdet och vara en stark förebild i Europa och världen.

Mellan 2004-2006 har vi lagt 60 miljoner kronor på barn- och ungdomskultur ur Allmänna Arvsfonden. Arbetet går också vidare, vi har utlyst 2007 till Barnkulturår, för att vi vet att utan våra barns och ungdomars intresse för kultur står vi oss slätt inför framtiden.

Samtidigt vet vi att vi kan göra mer. För två år sen tillsatte vi därför en aktionsgrupp för barnkultur. Denna utredning fick i uppdrag att se över vilken tillgång barn har till kultur idag och presentera förslag hur vi i framtiden ska öka deras möten med kultur i skolan och på sin fritid.

2

Det går inte nog att understryka musik- och kulturskolornas betydelse för musiken och kulturens utveckling i Sverige. Inte minst med tanke på hur många ungdomar som faktiskt berörs av musikskolornas verksamhet.

Tack vare de kommunala musik- och kulturskolorna kan barn och ungdomar få tillgång till musik- och kulturutbildningar i 282 kommuner. Det tycker vi är fantastiskt.

Vi ser med glädje att antalet elever som deltar i musik- och kulturskolornas verksamhet har ökat stadigt med nära 10 procent de senaste åtta åren. För oss är det angeläget att se till att musikskolorna kan fortsätta att utvecklas i samma takt i framtiden.

3

Musikskolor är en frivillig kommunal angelägenhet som inte omfattas av skollagen. Därför är det i slutändan kommunerna själva som bestämmer vilka avgifter de vill ta ut. Vi skulle önska att alla musikskolor var gratis men vi respekterar det kommunala självstyret.

Samtidigt tycker vi det är viktigt att försöka förbättra relationen mellan de kommunala musikskolorna och de övriga skolinstitutionerna. Därför har Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMOK, fått i uppdrag att belysa hur musikskolornas samarbete med förskola, grundskola och gymnasieskola kan bli bättre. Vi tror att ett ökat samarbete mellan dessa aktörer gagnar både lärarnas, elevernas men framförallt musiken och kulturens utveckling.

4

Vi vill att avgifterna till de kommunala musikskolorna ska vara så låga som möjligt. Vi har en vision om att alla barn ska ha samma tillgång till en musikskola men verkligheten och kommunernas ekonomi gör tyvärr inte det möjligt. Vi skulle gärna se att alla landets musikskolor var avgiftsfria men vi måste samtidigt ta hänsyn till kommunernas egna politiska vilja.

5

Barnkonventionen betonar tydligt barnomens egenvärde. Vi tycker att barnkonventionen tydligt förklarar att barn ska ha samma rätt som vuxna till kulturlivet. Kulturutbudet för barn skall inte diskrimineras i förhållande till utbudet för vuxna. Delaktighet i kultur är nära förknippad med delaktighet i samhället. Kulturyttringar inte bara tolkar utan formar också omvärlden. Barn har samma rätt som vuxna att delta i denna process. I detta spelar musik- och kulturskolorna en central roll. De är arenor som ger barn och ungdomar en möjlighet att inte bara konsumera kultur utan att tillsammans med andra ta del och forma sina egna kulturella upplevelser. Som ett av många instrument för att införliva barnkonventionen spelar musikskolorna en mycket central roll.

Lars Wegendal, vice ordförande i riksdagens kulturutskottet. Foto: Sveriges Riksdag

Mikael Johansson, riksdagsledamot och ersättare i kulturutskottet.
Foto: Anette Tamm

Miljöpartiet

1 Aktionsgruppen för barnkultur ska ge förslag på framtida insatser för att stärka barnkulturens ställning och göra en kartläggning av barnkulturen i Sverige. Miljöpartiet hoppas att aktionsgruppens arbete ska innebära en skjuts framåt för barnkulturen i Sverige. En viktig aspekt är att kunna överbygga det gap som idag finns mellan barn- och ungdomsverksamhet gentemot vuxenverksamhet. Idag får barn och ungdomar som tillhör ett ungdomsförbund bidra till sin verksamhet. Om samma sorts verksamhet är del av en kulturorganisation riktad till alla åldrar får ungdomarna däremot bekosta sitt kulturutövande själva. Sådana regler bidrar till att skapa en ålderssegregation, vilket Miljöpartiet anser vara djupt olyckligt. Miljöpartiet vill därför att verksamhetsstödet till barn, ungdomar och äldre görs oberoende av gruppens ålderssammansättning. Vi värnar barnets rätt till att aktivt kunna delta i kulturlivet och menar att det inte får vara en kostnadsfråga.

2 Varje barn, oavsett var hon bor eller vem hon är, ska ha tillgång till att exempelvis delta i musik- eller kulturskola. Vi menar att staten har ett ansvar för åtgärder som kan öka incitamenten för kommunerna att bredda sin uppsökande verksamhet för att nå större grupper av barn på till exempel musik- och kulturskoleområdet. Sex kommuner saknar fortfarande kommunal musikskola, vilket innebär att det ännu finns barn som praktiskt helt saknar denna möjlighet att till exempel lära sig spela något instrument.

3 Ja, det tycker vi. Utvecklingen har tagit steg i rätt riktning, inte minst tack vare det initiativ för dans i skolan som Kulturrådet, Myndigheten för skolutveckling med flera har tagit, samt det arbete som SMOk lägger ner för att förmå kommunerna att inte svika barnets behov av att kunna uttrycka sig i musik och att även funktionshindrade skall få en bra undervisning på musik- och kulturskolorna. Att öka incitamenten för kommunerna att bredda sin uppsökande verksamhet för att nå barn som annars

inte skulle söka sig till musik- och kulturskolornas verksamhet ser vi som en viktig uppgift för staten.

4 Detta är djupt olyckligt. För många barn beror det på vilken kommun man bor i om man har reell tillgång till kommunal musik- eller kulturskola. Tjockleken på föräldrarnas plånbok avgör. Fyra kommuner har avgiftsfri musikskola, medan lika många tar ut en avgift på över 1 200 kronor per termin. Tydligare riktlinjer för avgifterna kan vara ett sätt att försöka komma till rätta med problemet.

5 Musik- och kulturskolan är kanske den enskilt viktigaste pusselbiten för alla barns rätt att ta del av kulturlivet. Alla barn ska ges möjlighet till egna kulturuttryck i skolan. Vi menar att de initiativ som tagits med att sammanföra aktiva kulturutövare med skolan är ett steg i rätt riktning och också är ett sätt för samhället att bättre ta tillvara den kompetens som finns hos våra professionella skådespelare, dansare, musiker med flera.

Kent Olsson, riksdagsledamot och kulturpolitisk talesman.
Foto: Sveriges Riksdag

Moderaterna

1 I samband med budgeten för 2006 presenterade vi moderater en särskild kultursatsning för barn och ungdomar. Tillgången på kultur varierar kraftigt mellan kommunerna och även inom kommunerna. Ofta är det just kulturen som får maka på sig när sparkvoten ska fyllas. Vi föreslår därför en kultursatsning på landets grundskolor i form av ett årligt statligt stöd, som skolor runt om i landet får söka, till olika kulturella aktiviteter för skolbarn. Det är således ett stöd som skall gå direkt till skolorna och inte via kommunerna centralt. Denna kulturella skolsatsning syftar till att grundskoleelever – med god pedago-

gik – skall få ta del av professionell kultur i form av teater, dans, konst, museiverksamhet etc. Satsningen, som är permanent, skall göra kulturen till en naturlig och viktig del i barns vardag. Vi har i budgeten satt av 170 miljoner kronor per år för denna kulturella satsning.

2 Vår utgångspunkt är att musik- och kulturskolorna gör ett viktigt arbete som får en extra injektion med det moderata förslaget om extra stöd för kultur för grundskoleelever.

3 Vi anser att det kommunala självstyret är centralt och skall därför bestämmas lokalt. Vårt statliga engagemang i detta är

kultursatsningen för barn och ungdomar som enligt vårt förslag skall gå direkt till de enskilda skolorna efter ansökan. Vi moderater ökar dessutom resurserna generellt till landets skolor vilket ger kommunerna möjlighet att prioritera verksamheten.

4 Även vad gäller denna fråga anser vi att det kommunala självstyret väger tungt.

5 Vi moderater kan genom vår kultursatsning garantera att vår politik uppfyller åtaganden i barnkonventionen. Musik- och kulturskolorna spelar naturligtvis en viktig roll.

Siv Hollma, ledamot i kulturutskottet.
Foto: Sveriges Riksdag

Vänsterpartiet

1/2 Vänsterpartiet initierade den Aktionsgrupp för barnkultur som tillsattes förra året och som nu lämnar sin slutrapport i april. Vi har också föreslagit att man ska tillsätta en barnkulturombudsman som kan följa upp att vi verkligen lever upp till FN:s barnkonvention vad gäller barns rätt till kultur. Vi menar givetvis att det finns en hel rad saker som behöver göras – närmare när det gäller vad som behövs mest och hur det ska göras tänker vi ta ställning till när aktionsgruppens rapport kommit. Sådant som vi ofta lyfter fram är just musik/kulturskolorna, skolbiblioteken, skolbarnens rätt att få gå på åtminstone en dans- och en teaterföreställning om året, de lite äldre barnens behov av replokaler men även andra fritidslokaler

där man kan spela amatörteater osv. Det handlar ju om tillgång till kultur men också om möjlighet att själv delta och själva skapa. Vänsterpartiet går till val på att skapa 200 000 nya jobb i offentlig sektor. Vi vet att det är insatser för det gemensamma som verkligen behövs och som också kan sätta fart på ekonomin. Då bör kultursektorn och därmed kulturskolorna få sin del av de tjänsterna – uppskattningsvis ca 10 procent eller 20 000 jobb i hela landet fördelat på hela kultursektorn.

3 Ja, det är en nationell angelägenhet och staten bör engagera sig i kulturskolorna. Det mesta man kan göra från statligt håll har ju att göra med lagar och förordningar. Vi har tidigare fört fram kravet att kulturskolan ska in i skollagen. Problemet är förstås var man ska ta pengar-

na om den ska vara avgiftsfri som den övriga skolan. Det är ju kommunerna som är ansvariga för skolan och de gillar inte att man från statligt håll bestämmer hur de ska använda sina pengar. Nu får vi se när aktionsgruppens rapport kommer vilka förslag de har. Kanske kan det bli fråga om att det inrättas något slag av statlig stödfond som kommunerna kan söka pengar från. Men problemet är ju att det ofta är de rikare kommunerna som har de höga avgifterna.

4 Det är just här vi tycker att staten bör lägga sig i. Vi vill ju ha en kulturskola för alla, helst avgiftsfri. För övrigt, se ovan.

5 Så länge inte alla barn har råd att delta i kulturskoleundervisningen så lever vi inte upp till konventionstextens krav. Se även svaren på ovanstående frågor.

Teresa Hedborg använder sig bland annat av apan Chico då barnen tränas i motorik, social kommunikation och språk.

Språk genom musik i mångfald

I Hjällbo, som tillhör stadsdelen Lärjedalen i Göteborg, är nära 90 procent av befolkningen invandrare. Här talas över 100 olika språk.

Men i förskolan sjunger alla barn tillsammans. Tack vare förskolläraren Teresa Hedborg, själv invandrad från Chile 1983.

Allt startade för fem år sedan under den så kallade Storstadsatsningen. I det invandrartäta Hjällbo behövdes nya personer som skulle arbeta med språk i förskolan. Tanken har varit att använda musik, rytm och rörelse som en språkutvecklande metod.

nilton.se
Stands for Music

031-795 01 50
www.nilton.se
Ring!

Not-, Mic-, Instrument-,
Ljud & Ljus-Stativ

Utökat
sortiment

- Det är naturligt för barn att lära sig språk genom musik. Jag är förskollärare och har arbetat med musik i hela mitt liv och min idé var att använda musiken som ett stöd i språkutvecklingen för alla barn i Hjällbo som inte talar svenska, berättar Teresa Hedborg.

Intresset för musik har hon från sitt hemland Chile, och hon har utvecklat förmågan i sitt yrke som förskollärare i Sverige. Men hon ville också få ord på det hon gjorde, få det bekräftat.

Med pengar från Storstadsstämningen startades projektet "Språk genom musik" i Hjällbo förskolor. Teresa Hedborg gick ut till förskolorna med sitt koncept, som var ett resultat av egna funderingar och hjälp från en musikhandledare i Angered.

- Pengarna för projektet tog slut efter tre år men det gick så bra att vi numera ingår i den ordinarie förskoleverksamheten, barnen får planerad musik redan från förskoleåldern. Alla vill vara med och nu går projektet under namnet "Språk genom musik i mångfald".

FANTASIN FLÖDAR

I det så kallade Upplevelserummet på biblioteket i Hjällbo tar Teresa tar emot grupper av barn flera gånger i veckan från tolv förskolor i Hjällbo. Barnen får komma var tredje vecka.

- Vi har hållit till här i tre år och det ger barnen ett naturligt möte med böcker. Kanske lånar de någon bok efter att ha varit hos mig.

I Upplevelserummet spelas stillsam musik när barnen kommer in. En diskokula, en lavalampa och en ljusslinga svarar för den dämpade belysningen. Miljön är harmonisk och gör att fantasin kan flöda. När barnen är trygga och trivs utvecklas också gemenskapen.

Teresa tar emot barnen iförd sin speciella mössa som de är vana att se henne i, en röd turkisk sammetskalott med spegelbitar. De sätter sig på färgglada dynor på golvet och först blir det en munter genomgång av kroppen. Teresa klappar sig på magen, huvudet, ögonen, öronen,

Barn som inte kan uttrycka sig genom talet kan på något sätt få ut sina känslor utan att känna sig utanför genom att till exempel dansa eller spela trumma.

munnen, knäna och rumpan samtidigt som hon säger kroppsdelarnas namn - och barnen upprepar orden.

BARNENS ORDFÖRRÄD ÖKAR

Teresa kör ordramsor med stöd av en trumma, som också används när alla barn säger sitt namn samtidigt som de slår på trumman. Sedan plockar hon fram gitarren och sjunger sånger med många användbara ord, som barnen sjunger med efter egen förmåga. Med sång, rim och ramsor ökar barnens ordförråd.

Rörelse och dans till latinamerikanska och afrikanska rytmer följs av en skön stund av vila på golvet. Teresa går runt bland barnen och smeker deras ansikten med färgglada sjalar, och när vilan är slut blir sjalarna fåglar när barnen kastar upp dem i luften.

- Barn ska uppleva musiken med alla sina sinnen och det är med sånger, rörelser och olika rytmer som barnen upptäcker och lär sig tillsammans. Idén är att stimulera barnens språk och nyfiken-

het och samtidigt lära dem svenska. Barnen älskar att sjunga och röra sig tillsammans och de uttrycker sig med hjälp av musikinstrument. När det är vackert och trivsamt och de mår väl ser jag vilka framsteg de gör. Har man kul så lär man sig, säger Teresa.

SKAPAR KULTURMÖTEN

Självklart stimulerar det här alla barn, oavsett om man är född i Sverige eller någon annanstans. Eftersom i stort sett alla barn i Hjällbo kommer från andra länder ville Teresa att de skulle få träffa svenska barn också. Därför bjöd hon in förskolorna i stadsdelen Majorna - numera turas de om att åka till varandra.

- Det är så härligt att se möten mellan svenskar och invandrarfamiljer. Genom det här projektet har många fått kontakt med varandra som nog aldrig skulle ha fått det annars.

Musiken är ett sätt att enas, och det har spritt sig. Barnen framträder på olika arrangemang i Göteborg och i somras sjöng inte mindre än 350 barn på mångfaldsfesten "Vi möts genom musik" i Trädgårdsföreningen.

- Vi bjöd in hela Göteborg och vi hoppas på ännu fler barn i år. Den 9 juni hålls årets festival i ett samarbete med Kultur-skolan i Angered och vår tanke är att kunna arrangera det här varje år, säger Teresa, som också arrangerar allsångkvällar för föräldrar och håller föreläsningar om de metoder hon har utvecklat.

- Jag hoppas få fortsätta det här projektet och vi kör vidare tills någon säger att det är slut. Man vet aldrig om det finns pengar men det gäller att vara positiv och tänka framåt hela tiden.

Numera är det typiska för Hjällbo inte bara dominansen av kulturer från andra länder - nu sjunger man också överallt, i alla fall i förskolan.

Text: Nils Ågren

Foto: Sergio Jeselovsky

Olika hjälpmedel används, som sjalar, tyg, band och till och med såpbubblor.

Bagatell 5

Akustikskärmar

Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglas-system.

- Akustikskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustikskärm på notställsfoot 1080 kr (exkl. moms)

www.bagatell.se - 013-527 50

Vi är finalister i Öresunds-Solist 2006

Rasmus Andersson och Helena Stenfors Virenfeldt från Lund, Elisabeth Nilsson, Helsingborg, Martin Hultkvist, Åstorp och Mattias Larsson, Höganäs. Så heter de svenska finalisterna i årets upplaga av Öresunds-Solist. Tillsammans med sex danska ungdomar deltar de i den stora finalkonserten, lördag 25 mars på Den Sorte Diamant i Köpenhamn.

Öresunds-Solist är en talangtävling för unga klassiska musiker från hela Öresundsregionen och arrangeras i samarbete mellan skånska Musik i Syd och Ishøj Musikskole i Danmark. Tävligen instiftades 2002 för att stimulera särskilt musikkonstnärliga och talangfulla barn och unga, som spelar klassisk musik.

Målgruppen är musiker i åldern 12-20 år från Öresundsregionen, definierat som Skåne län i Sverige och Huvudstadsregionen och Bornholm i Danmark. Det främsta målet är att ge unga talangfulla musiker möjlighet till fortsatt utveckling.

FÖREBILD FÖR ANDRA UNGDOMAR

Det skall vara prestigefullt att ha musikalang och att vara en förebild för andra barn och unga. Till detta bidrar prispengar och att ungdomarna får uppträda professionellt, till exempel som solist med en symfoniorkester eller vid någon kammar-

musikkonsert i en känd konsertlokal.

Öresunds-Solist har som mål att bli den ledande talangtävlingen för unga klassiska musiker i Sverige och Danmark. I samband med ett växande och dynamiskt kultursamarbete mellan Danmark och Sverige kan Öresunds-Solist bli en viktig faktor för unga musiktalanger och för den musikaliska utvecklingen inom den klassiska musiken.

Tävlingen avgörs växelvis mellan stråkar och blåsare och i år handlar det om blåsare. I januari genomfördes två parallella evenemang, ett i Danmark och ett i Dunkers Kulturhus på Musikskolan i Helsingborg.

FINA PRISPENGAR

De tre domarna Per Johansson, klarinett, Björn Lovén, trumpet och Malin Nordlöf, tvärflöjt, valde ut fem ungdomar som i två olika åldersgrupper ska delta vid finalkonserten i Köpenhamn.

Förstapriset i varje klass är på 10 000 danska kronor, andrapriset på 5 000 och tredjepriset 3 000. Övriga finalister får en premie på 1 500 danska kronor vardera. Utöver detta erbjuds pristagarna att uppträda på konserter med mera runt om i Öresundsområdet.

Nils Ågren

framnäs.

Drömmer du om att ha musik som yrke eller vill du bara utveckla dina musikaliska kunskaper.

Musiklinje

- * Klassisk profil
- * Jazzprofil
- * Pop/rockprofil

Sommarkurser

- * Piano
- * Flöjt
- * Sång

För ytterligare information
Tel 0911-23 11 00
E-post: reception@framnas.nu
www.framnas.nu

Bagatell 8

Lyran:

(utmärkt som gåva till musikanter)
Ett nytt vackert notställ i boktrå för finsmakaren.
Pris: 1450 kr (exkl moms)

Grieg:

Det populära Norska stälmostället. Stabilit, tåligt. Passar även att stapla i vår vagn. Se Bagatell 1.
Pris: 575 kr (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Elisabeth Nilsson, Helsingborg, tvärflöjt.
Foto: Hans Christian Nielsen.

Helena Stenfors Virenfeldt, Lund, tvärflöjt.
Foto: Hans Christian Nielsen.

Martin Hultkvist, Åstorp, trombon.
Foto: Mattias Larsson.

Mattias Larsson, Höganäs, klarinett.
Foto: Mattias Larsson.

Rasmus Andersson, Lund, trumpet.
Foto: Hans Christian Nielsen.

Youth Jazz i Linköping

För sjätte året i rad anordnas Sveriges största ungdomsjazzfestival i Linköping. 31 mars och 1 april blir två dagar som är späckade med seminarier, workshops, SM i ungdomsstorband och jazzensembletävling.

Youth Jazz Festival lockade över 300 deltagare ifjol, och i år kalkylerar arrangörerna med en ännu större uppslutning.

- Vi räknar med att bli mer landsomfattande, vi har annonserat i hela landet och vi vet att det kommer band från många olika ställen, säger Mikael Sundvall hos Limelight.

Nytt för i år är att utbudet har breddats från en ren ungdomskurs till tre olika kurser.

- Vi ville få med dem som gått vidare till folkhögskolor och musikhögskoleutbildning. Därför har vi en kurs även för dem.

En annan ny kurs är Jazz Teacher's Orchestra som riktar sig till jazzpedagoger, främst de lärare som medverkar med elevensemblar på Youth Jazz 2006. Ungdomskurser riktar sig, liksom tidigare år, till unga musiker på kultur- och musikskolor.

SVENSKA TOPPMUSIKER

Youth Jazz har knutit till sig gräddan av svenska jazzmusiker som ledare för workshops och clinics. Vad sägs om Jeanette Lindström, Johan Hörlén, Robert Nordmark, Karl Olandersson, Bertil Strandberg, Göran Strandberg, Magnus Broo, Fredrik Norén, Mats Hermansson, Ola Bengtsson och Jukkis Uotila.

- För varje år som går blir antalet ledare fler och fler. I år har vi också med oss Stockholm Jazz Orchestra, det ska bli riktigt roligt.

VINNER EN SPELNING

Fredagen avslutas också med att Stockholm Jazz Orchestra har en konsert tillsammans med sångerskan Jeanette Lindström. Under lördagen blir det sedan Storbands-SM för ungdomar samt jazzensembletävling.

- Vinnande band får spela på Linköping Jazz & Blues Festival, som arrangeras av Great Jazz Club senare samma dag.

Youth Jazz 2006 arrangeras av Limelight och Svenska Jazzriksförbundet i samarbete med kultur & fritid i Linköping, Östgötamusiken, Östsam, Sveriges Orkesterförbund och Riksförbundet Unga Musikanter, RUM.

Text: Nils Ägren
Foto: Magnus Selander

Jeanette Lindström är en av ledarna under Youth Jazz 2006. Hon sjunger också tillsammans med Stockholm Jazz Orchestra på fredag kväll i en konsert som går under namnet "We remember Jaco Pastorius".

DIN BLÅSVERKSTAD

Vi erbjuder allt inom reparationer av blåsinstrument, trä som bleck, helrenoveringar, justeringar, garanti, snabb hantering och framför allt bra priser.

 NYKÖPINGS BLÅS
TONWERKSTAN AB
MÄNNISKOR OCH MUSIK TILLSAMMANS

0155 - 21 97 77
info@nykopingsblas.se

N NILSSON FIOLBYGGMÄSTARE AB
Etabl. 1888

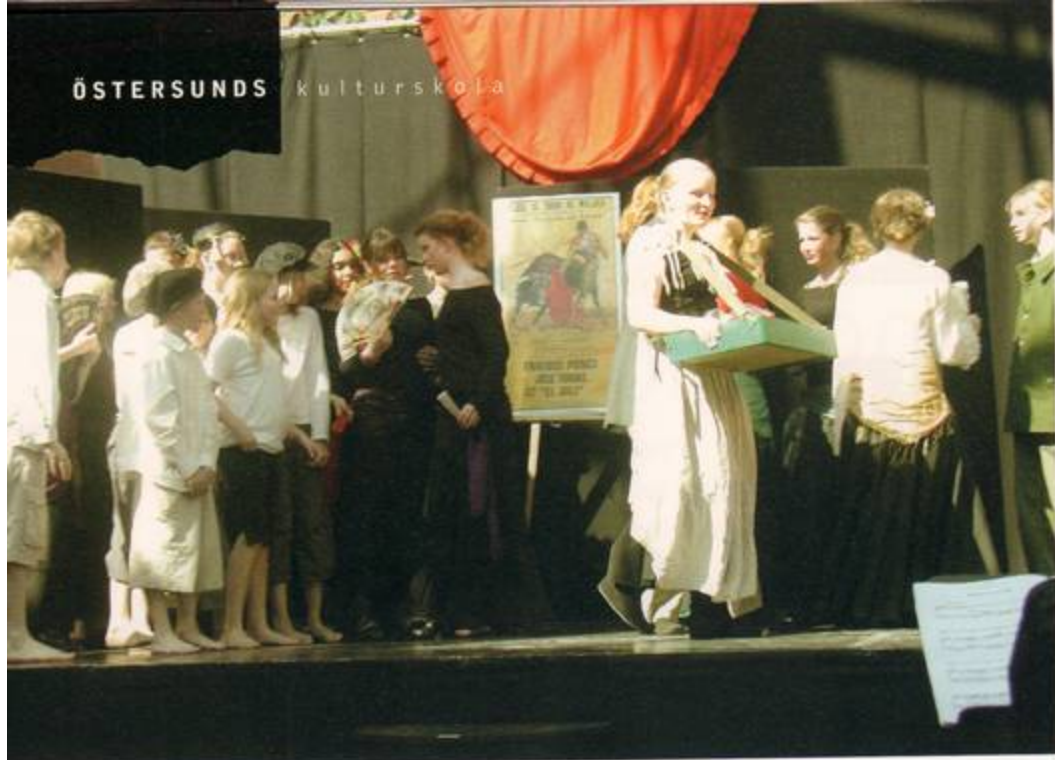
ALLT INOM STRÅKINSTRUMENT
Stort urval av
INSTRUMENT OCH STRÅKOR

Samtliga instrument fackmannamässigt injusterade på vår verkstad.
ETUIER, STRÅNGAR, AXELSTÖD, HARTS m.m.
REPARATIONER

Webbshop via vår hemsida www.fioler.se

Erikshusetvägen 62 Tel. 040-15 98 03 E-post: info@fioler.se
216 18 Malmö Fax. 040-15 97 47 Hemsida: www.fioler.se

Medlem av: International Society of Violin and Bow Makers • Verband Deutscher Geigenbauer und
Bogenmacher e. V. • Sveriges Violinbyggarmästare

I samarbete med Trondbeims kulturskola genomfördes ett stort projekt om unionsupplösningen.

Östersund

arbetar projektinriktat med ständigt idéflöde

Det är inte fel att beskriva verksamheten på Kulturskolan Östersund som idérik, projektpräglad och driven i en positiv anda. Det mesta har förändrats till det bättre.

– Jag tänker först och främst på attitydförändringar i stort, större ansvarstagande från medarbetare och större lust att arbeta projektmässigt med föreställningar och konserter. Det ligger också i tiden att försöka skapa sin egen verklighet, och att pedagogerna nu tar allt större ansvar för verksamhetens utveckling är ytterst positivt, säger rektor Connie Kjäll.

För att behålla sin handlingskraft måste Kulturskolan blir mer offensiv och utåtriktad, anser Connie Kjäll.

– Och efter det att arbetsmarknaden överlag försämrats, måste vi tänka oss för. Alla blir mer och mer medvetna om att en anställning i det offentliga, kommunen, inte är att lita på. Den frivilliga verksamheten måste givetvis ha kvalitet, verksamheten måste också ha efterfrågan och en dignitet i den politiska världen. Kulturskolor måste alla stå för hög kvalitet i sitt utbud! Vi måste alla tala väl om vår verksamhet.

I Östersund har man bland annat satsat på ett utökat ämnesutbud på drama- och teaterområdet under de senaste åren, och det har även införts en kurs i kreativt skrivande.

– 2003 startade vi en rockskola och för de yngre barnen finns det nu även en Skapande verkstad, en förberedande kurs för drama/teater. Så visst är det en hel del som har förändrats under bara några år, säger Connie Kjäll.

EKONOMISKA PROBLEM

Tyvärr har inte den kommunala ekonomin genomgått samma positiva utveckling.

– Vi har inte kunnat återanställa tjänster efter pensionsavgångar eller uppsägningar eftersom löneomedel saknats, dessutom har verksamhetskostnaderna blivit högre med vår större utåtriktade verksamhet. Visserligen har vår utåtriktade verksamhet givit oss en hel del pluspoäng som kommunal kulturinstitution. Men verksamheten är och förblir utbildning i ämneskurser och i social verksamhet som orkesterverksamhet, teater och allt annat. Och den kostar! Det måste också få kosta att kunna ta hand om våra barn och ungdomar.

Efter Länsmusikens nedläggning i Jämtland har ämneskurserna i oboe och fagott försvunnit. Konsekvensen av detta kommer givetvis att märkas på länets orkesterverksamhet på sikt.

– Ekonomin i offentlig verksamhet får vi leva med, men ett förvrängt – omarrangerat – orkesterutbud, känns nästan kriminellt, säger Connie Kjäll.

Drömmen för alla gitarrister!

Guitar Pro 5 är ett nytt program för alla gitarrister. På svenska! Programmet är flerkanaligt och redigerar enkelt tabulaturer för stränginstrument som gitarr, bas och banjo. Med Guitar Pro kan du ändra, lyssna, skriva ut, importera, exportera och transponera dina tabulaturer.

Några funktioner som ingår:

- Redigering av gitarrtabulatur
- Verktyg för skalor
- Import & export av MIDI och ASCII-filer
- Realistic Sound Engine som ger mycket bra uppspelningstjud!

- Text- och skalverktyg
- Digital stämapparat
- Inbyggd Metronom
- Ackordsdiagram
- Speciell "Speed trainer"

- Flerkanalig utskrift
- Trumnotation
- WAVE- och BMP-export
- 40.000 låtar kan laddas hem gratis från internet

- En komplett ljudbank på omkring 400MB ingår!

SWEDEN MIDI MUSIC AB Tel 08-80 68 88 www.swedenmidimusic.se

Hon byter ämne och pratar i stället om Kulturskolans arbetsform:

- I Östersund har vi sedan ett antal år tillbaka insett att arbete i projektförhållanden för det mesta är att föredra vid all utåtriktad verksamhet. Med detta ska förstås att den mesta av vår verksamhet inte är utåtriktad. Vår mesta verksamhet är helt enkelt musik- och teaterutbildning på individuell nivå, lektioner i grupp eller enskilt.

- Men naturligtvis vill vi alla att elevernas förvärvade färdigheter på något sätt ska redovisas genom framställning, föreställning eller konsert. Detta utgör också ett tillfälle för eleverna att agera och visa vad dom kan, och framförallt att få lära sig uppträda inför andra.

DELAKTIGHET GRUNDLÄGGANDE

Det projektnyttiga arbetet har många fördelar och allt fler inser dem.

- Delaktigheten är och förblir det grundläggande i arbetet med eleverna likaväl som att den konstnärliga utvecklingen alltid sker tillsammans med kollegor och deltagande elever. Att så att säga skapa ett totalprojekt blir också, vad många dessutom påstår, ett gyllene tillfälle att samtidigt skapa gemenskap och tillit mellan alla inblandade, att skapa sociala och personliga nätverk med andra ord.

STORA PROJEKT

En av det senaste årets roligaste händelser är att Kulturskolan givit ut en bok, "Skriviver". Skriven av eleverna i ämneskursen "Kreativt skrivande".

- Här har eleverna varit med från första bokstaven till färdig bok, några har dessutom varit på bokmässan i Göteborg och salufört sitt alster. Vårt bokprojekt har också inom kommunen rönt stor uppskattning, boken är dessutom ett slags slutdokument om vad kursen innehåller i ämnet text. Eleverna har varit fantastiskt duktiga!

- Ett annat stort och makalöst fint projekt gjorde vi tillsammans med Trondheims Kulturskola. Det handlade

om unionsupplösningsjubileet, och även om projektet i sig blev kostsamt, blev det konstnärligt till ett av de bästa under året. Visserligen fick vi interregionala medel för en stor del av våra kostnader, annars hade projektet inte kunnat bli av. Konserterna hölls i både Östersund och Trondheim, och bland annat stod "Förklädd Gud" av Lars-Erik Larsson på programmet.

För närvarande pågår stråkprojekt i två grundskolor, liknande projekt i tre friskolor och ambitionen är att också utöka med brassprojekt. I första hand i någon kommunal grundskola.

- Vi på Kulturskolan vill också vara den kulturinstitution vi egentligen är, särskilt nu då Länsmusikerna - när det gäller blåsmusiker - är ett minne blott, säger Connie Kjäll.

Som också hävdar att landets kulturskolor i allmänhet borde satsa mer på teater/drama och det svenska språket.

- Det musikaliska språket är som vi alla vet internationellt, vårt säregna nordiska språk är högst nationellt. Vi måste också försöka bevara våra dialekter. Skrivarkurser bör självklart tillhöra kulturskolornas framtida utbud!

Text: Olof Wigren
Foto: Kulturskolan Östersund.

Bagatell 4

ORKESTER/
KÖRSTOL
595:- (exkl moms)

Prova Bagatells sitttriktiga orkester/körstol "Sittra" finns med 3 olika fasta lutningar från 595 kr och två varianter med steglös inställning av bak- och framben från 695 kr. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbetyg.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

48:e

Musik-
veckan

på Bäckedal

**Vi får härmed inbjuda till
den årliga musikveckan
på Bäckedals folkhögskola
i Härjedalen**

Som vanligt vänder vi oss till musikanter i alla åldrar som tycker om att musicera tillsammans i en avspänd atmosfär och naturskön omgivning under ledning av erfarna pedagoger.

Huvudgrupper: Blockflöjter och stråkinstrument

Kurstid: 12 - 21 juni 2006

Denna kurs kan även passa Dig som undervisar på dessa instrument inom musikskolan och som vill utvidga repertoaren eller hämta nya tips och idéer.

Tag gärna med Dina elever som kommit en bit på väg och har ensemblevana.

Beställ prospekt!

Bäckedals folkhögskola Box 206 842 22 Sve

Tel. 0680-166 70 Fax 0680-166 65

www.backedal.fhsk.se

Selma Music

Sveriges förmånligaste uthyrning av blåsinstrument?

Instrument	Hyra/mån från
klarinet	90:-
tvärflöjt	90:-
trumpet	90:-
trombone	90:-
altsax	190:-
tenorsax	190:-

- Vi har ett flertal kvalitetsmärken att välja mellan.
- Obegränsad hyrestid utan köptvång
- Vid köp tillgodoräknas 2/3 av inbetald hyra - Obs! oavsett hyrestidens längd.
- Fri frakt.

Box 159, 751 04 Uppsala, tel/fax 018-24 27 60
e-post: info@selmamusic.com, www.selmamusic.com

Bulgarisk kulturskola söker svenska samarbetspartners

Under 13 år hade Marks kommun utbyte med en kulturskola i Sofia, Bulgarien. Men av olika anledningar tog det fina samarbetet slut och nu letar den bulgariska skolan efter nya parter att samarbeta med över gränserna.

De första kontakterna mellan Marks kommun/Marks gymnasieskola och skolan i Bulgarien togs under hösten 1987. Utbytet var ovanligt i sig eftersom det inleddes som ett blocköverskridande brobygge mellan öst och väst redan under den kommunistiska tiden i Bulgarien.

– De första stegen togs genom att vi började ett utbyte för lärare. När våra lärare för första gången besökte Sverige blev de väldigt imponerade över vilka fina lokaler och bra utrustning som fanns. Rent utbildningsmässigt fanns däremot många likheter, berättar Elena Chergova, studierektor på The National School of Culture.

Skolan ligger i Gorna Bania utanför Sofia, har cirka 900 elever mellan 5 och 18 år och firar för övrigt 30-årsjubileum i år.

KULTURELLT UTBYTE

Skolledningarna beslöt att utöka samarbetet till att även innefatta utbyte för eleverna. Man började bygga ett samarbete

Utbytet mellan Marks kommun och skolan i Bulgarien gjorde att ungdomar från olika länder fick tillfälle att bekanta sig med varandra och med förhållandena i det andra landet. Det handlade om ungdomar med mycket olika levnadsförhållanden i länder med stora skillnader i kultur, politisk historia och ekonomisk standard.

med kulturellt utbyte som bas.

– Det är alltid värdefullt att lära mer om olika kulturer och livsstilar – och samtidigt upptäcka att man har mycket gemensamt. Eftersom kommunikationen skedde på engelska fick eleverna också praktisera sina färdigheter i det engelska språket, vilket var väldigt värdefullt.

Elena Chergova säger att de bulgariska eleverna lärde sig mycket när de deltog i olika program som arrangerades av de svenska grupperna. De lärde sig att arbeta i grupp, att försvara sina idéer och de blev mer toleranta.

– Det var alltid en stor händelse när elever från Mark besökte oss i Bulgarien. Vi organiserade bland annat läger vid Svarta Havet, vi hade "Bulgariens Dag" och "Sveriges Dag" där alla provade bulgarisk och svensk mat. Vi lärde oss svenska sånger och vi lärde de svenska eleverna bulgarisk folkdans, det var en fantastisk tid och det var alltid så roligt för alla inblandade.

KONTAKTERNA UPPHÖRDE

Till skolans 20-årsjubileum bjöds en svensk grupp in, bland annat till en stor konsert i Sofias främsta konserthall och till en stor konstutställning.

– Vi hjälpte också våra svenska vänner med nya internationella kontakter med en skola i Italien, som vi sedan tidigare haft ett långt utbyte med.

Men tyvärr upphörde kontakterna mellan Mark och kulturskolan i Sofia. Bland annat beroende på att det inte gick att hitta fortsatt finansiering.

– Det finns en flerårig frustration hos den bulgariska kulturskolans ledning över att den goda relationen med Marks kommun och Sverige – som man satte så stort värde på – runnit ut i sanden från och med 2001. Trots försök har man inte lyckats få till stånd kontakter med någon annan svensk skola, säger Ingemar Gustafsson på Vuxenutbild-

ningen i Mark.

Ingemar Gustafsson var tillsammans med Diana Gavrikoff, född i Bulgarien men sedan 1978 bosatt i Mark, initiativtagare till utbytet med Bulgarien. Diana Gavrikoff har fortfarande goda kontakter med Elena Chergova och rektorn för kulturskolan – Velichka Velianova.

SÖKER NYA SAMARBETEN

– Våra kontakter med Sverige var väldigt betydelsefulla för eleverna i båda länderna. Några av eleverna håller fortfarande kontakten med sina värdfamiljer, vilket talar för att det här var en mycket god idé, säger Elena Chergova.

– Det viktigaste är att lära unga människor hur man bevarar sina traditioner och det kulturella arvet man bär på i sina länder. The National School of Culture försöker återuppbbygga de fina relationer vi hade med Sverige och vi är öppna för att finna nya samarbetspartners. Vi skulle bli väldigt glada om vi kunde visa vår goda attityd för idéer om vänskap och förståelse mellan ungdomar från olika kulturer.

Ingemar Gustafsson hoppas också att samarbetet kan återupptas, även om det inte blir med Marks kommun.

– Oerhört mycket har hänt – politiskt, pedagogiskt och tekniskt i både Bulgarien och Sverige – sedan kontakterna startade, säger Gustafsson. Med tanke på att Bulgarien blir medlem i EU 1 januari 2007 borde det inte vara alltför svårt för en intresserad skola eller kommun att finna finansiering för en nystart av kontakter med den bulgariska kulturskolan.

Nils Ågren

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrada dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite hätdig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Pris: 1895 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50. – fax: 013-527 52

Om någon vill veta mer om The National School of Culture går det bra att kontakta Elena Chergova via e-post elena_chergova@abv.bg eller telefon 00359 - 2 25 78 674/ 00359 - 2 25 78 678

SPELA IN EN

K U L F I L M

"Om vi fortsätter rakt fram med skygg-lappar för ögonen kommer vi att vara helt borta om tio år!" Ni som var på SMoK:s Rikskonferens i Södertälje ifjol minns säkert forskaren Ulf Blomdahls tydliga budskap när han talade om ungdomar och deras behov av att ha kul.

Dagens barn och ungdomar vill uppleva en massa olika saker, upplevelserna ska dugga tätt och "kulfaktorn" ska vara

hög. Men vad är egentligen kul? Vi måste kanske hitta nya sätt att tillmötesgå våra elever på Musik- och Kulturskolorna, hävdade Ulf Blomdahl, Stockholms Kultur- och fritidsförvaltning, under sin föreläsning.

Nu vill vi inom SMoK veta om era elever har kul på er Musik/Kulturskola. Vi tror att de har kul, och vi vill att ni bevisar det – på film.

I Fermaten 151 utlyste SMoK en liten kortfilmstävling där vi uppmanade er att visa vad som är kul på just er skola. Det är fortfarande några dagar kvar till sista inlämningsdag, 15 mars, och därför vill vi påminna er om att ni ännu har chansen att vara med.

Fånga några roliga ögonblick på en liten film, låt gärna era elever stå bakom kameran. Då är ni med och tävlar om fina priser!

Filmlängden får vara max tre minuter och ska lämnas in i DVD-form. Filmerna visas sedan under rikskonferensen i Kiruna 29-31 mars, där vinnare koras. Det handlar om elevstipendier på upp till 10 000 kronor.

Senaste inlämningsdag är alltså 15 mars och era bidrag skickar ni till:

SMoK
Kulfaktor 5, Industrivägen 33
763 41 Hallstavik

Handla dina noter direkt från
WWW.nylund-son.se

- ✓ Stort sortiment
- ✓ Bra priser!
- ✓ Snabba leveranser

NYLUND & SON

Kapellsbergs musikskola

Din utbildning för konstmusik. Nytt för i år:
klassisk sång med scenisk inriktning.

Musikhandledarlinje

Yrkesutbildning för arbete med musik i grupper, med och utan elektricitet.

Teckenspråkstolklinje

Yrkesutbildning till teckenspråkstolk/dövsblindtolk för en het arbetsmarknad.

www.hfs.se
HÄRNÖSANDS FOLKHÖGSKOLA
0611-55 85 00

Bagatell 6

2 000:-

(exkl moms)

PIANO-GASPALLEN standard

Sluta skriva!

Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stälkonstruktion med stoppad sits.

Nyhet: GASPALLEN ERGO 2500:- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

PLAY

UNG OCH GALEN?

Vägnus
Västra Götalands
Ungdomssymfoniker

World Wide Orchestra
Världsmusikband

EM-musikanterna
Gatumusikanterna
Kulturskolans
öppna scen
Sommarbläs

Låtfabriken
Låt- och textkurs

Stig
Unga dansare

www.miv.se

PAUSE

HÖST OCH HÅGLÖS?

Musik

Bild

Drama

Dans

Fortbildning och
inspiration för
kulturskollärare
30-31 okt 2006

www.miv.se

Lärare lär lärare att lära

Musik- och kulturskolorna sägs ibland vara lika många som antalet lärare. Lite överdrivet naturligtvis. Det finns exempel på motsatsen, men en hel del sanning finns i talesättet. Tyvärr.

Undervisar varje lärare ensam och utan besök lär det inte ske så mycket av pedagogisk utveckling. Alla behöver få respons och tid att reflektera för att utvecklas. Det gäller alla yrkesgrupper som har med människor att göra.

Inom för- och grundskolan har det sedan lång tid tillbaka funnits olika former av handledare som arbetat med exempelvis ett arbetslag. De har ofta varit lärare med en viss påbyggnadsutbildning. Lärarhögskolan i Stockholm har som många andra högskolor haft fortbildningskurser.

Nu erbjuder de under nästa år en specialriktad kurs för lärare på musik- och kulturskolan; Det pedagogiska samtalet i

kulturskolans miljö, 5 poäng. Den genomförs på två olika sätt; en vanlig föreläsning baserad i Stockholm på torsdagar under hösten och en distansutbildning under våren.

PEDAGOGISK UTVECKLING

Kurserna är kostnadsfria eftersom de är "poängkurser". Behöriga är alla med "lärarexamen med inriktning mot estetiska ämnen". Hur det tolkas i praktiken vågar jag inte uttala mig om. Annars gäller den vanliga högskolebehörigheten.

Målsättningen med kursen är att lärare ska kunna leda samtal för pedagogisk utveckling. Hur dessa samtal skall se ut i praktiken blir upp till de enskilda skolorna. Det kan vara samtal inom det egna arbetslaget, genom att lärare besöker varandras lektioner och sedan diskuterar tillsammans, eller att en skola köper in en samtalsledare/observatör/handledare från en annan skola.

Det sista skulle ju också kunna vara ett sätt för några intresserade lärare att vidga sin egen yrkesroll. Grundskolan har behov av många handledare för exem-

pelvis estetiska läroprocesser. Varför inte några från musik- och kulturskolorna?

FÅ IGÅNG DISKUSSIONER

Jag tror att denna kurs som Lärarhögskolan anordnar kan vara en chans för många musik- och kulturskolor att få igång fler diskussioner kring pedagogik och metodik inom kollegiet. Vi som varit eller är rektorer kan inte vara bra på och hinna med allt.

Jag tycker också att de olika roller man skall ha som chef - lönesättare, ordningsman, pedagogisk ledare, kurativ stödare - ofta är svåra att förena. Det måste finnas möjligheter även inom musik- och kulturskolorna att få bra lärare att ta på sig en roll som stödpersoner för en pedagogisk utveckling!

ANDRA FÖRSÖKET

Lärarhögskolan erbjöd faktiskt denna kurs förra året också, men då blev antalet anmälningar för få för att kurserna skulle kunna starta. Jag tycker det vore tråkigt om Lärarhögskolan initiativ skulle rinna oss ur händerna på grund av att vi på musik- och kulturskolorna inte läser deras kataloger.

Fundera, beställ katalogen, peppa några lärare om du är ledare - eller sök om du är lärare. Sista dag är 15 april. Förhoppningsvis kan vi inom SMoK följa upp denna kurs och sprida erfarenheterna av den över landet.

Håkan Sandh

En hyllning till tv-spelsmusiken

En annorlunda konsertupplevelse kan man få vara med om på Konserthuset i Stockholm i sommar. 14 juni spelar Kungliga Filharmonikerna musik från tv-spel.

Konsertturnén - som startar i Nordamerika och fortsätter i Europa, Asien, Sydamerika, Australien och Nya Zeeland - är ett arrangemang av samma team som tidigare genomförde den banbrytande Dear Friends-Music från Final Fantasy

Symphony Tour.

Nu handlar det om Play! A Video Game Symphony, som ska ses som en hyllning till tv-spelsmusiken. En konsertturné där förstklassiga symfoniorkestrar världen över framför musik från kända spel. Under konsertens visas minnesvärda sekvenser ur spelen på storbildsskärmar.

Kungliga Filharmonikerna är först i Skandinavien med en symfonisk konsert för spelmusik. Det blir musik från ett 20-tal välkända spel, exempelvis Final Fan-

tasy, Metal Gear Solid, Shenmue, World of Warcraft, Silent Hill, Battlefield 1942, Sonic the Hedgehog och The Elder Scrolls III.

Kungliga Filharmonikerna leds av Arnie Roth, chefsdirigent och musikansvarig för Play!

Text: Nils Ågren
Foto: Play!

Så här såg det ut under Dear Friends Concert. 14 juni fylls de storbildsskärmar med sekvenser ur kända tv-spel.

Allegro Violinateljé

Leif Hjortborg

Reparationer.
Taglingar o.
Nybyggnation

NY ADRESS:
Klevgränd 2
116 46 STOCKHOLM
Telefon: 08 - 654 77 88
Mobil: 076 - 804 30 20

Christian Kjellvander, en av affischnamnen i årets upplaga av Umeå Open. Landets största inomhusfestival för rock- och popmusik.

Umeå Open

- med stor betydelse för norrländskt musikliv

Att Västerbotten har en stark tradition när det gäller att få fram framgångsrika musikartister är välbekant. Systrarna Lisa och Carolina Miskovsky, Sahara Hotnights och Dennis Lyxzén är bara några exempel på rock- och popprofiler därifrån.

Men i landskapet arrangeras också landets största inomhusfestival i genren. Umeå Open. Med stor betydelse för länets musikliv. Ja, hela Norrlands musikliv, anser arrangörerna.

Det är 25-årsjubilerande Kulturföreningen Humlan i Umeå som står bakom Umeå Open.

- Drivkraften bakom festivalen, själva anledningen till att vi startade alltsammans 1998, var att kunna erbjuda intressant och spännande livemusik här i Umeå.

- Du ska som umeåbo inte behöva åka till Stockholm eller Köpenhamn för att

se de nya, heta artisterna, säger Robert Dahl Norsten i organisationskommittén.

Han fortsätter:

- Umeå Open har stor betydelse för musikmiljön i Umeå och egentligen i hela Norrland. Här framförs svensk musik av yppersta kvalitet, men för festivalens del är det otroligt viktigt med input också från resten av världen. Att få möjlighet att se och höra nya, spännande artister från exempelvis Japan, England och Tyskland är en vitamininjektion både för den norrländska publiken och de lokala musikotövarna.

MÅNGA STJÄRNOR

Redan premiärupplagan uppträdde t ex The Wannadies, Weeping Willow, Randy och amerikanska Company Flow.

När årets festival genomförs den 23-25 mars finns bland andra Christian Kjellvander och engelska The Pipettes på programmet.

- I arrangörsguppen är vi också mycket förväntansfulla på till exempel The Shortwave Set från England och japanska Handsomeboy Technique. De kör en kolossalt svängig klippa-och-klistra-musik som lånar vilt från musikhistoriens bakgränder. Vi ser också fram emot franska DJ- och graffitiartisten Missill, The Chalets och förstås Håkan

Hellström, som besöker Umeå Open för första gången, säger Robert Dahl Norsten.

En nyhet är samarbetet med Botnia-Musik NorrlandsOperan.

- Tillsammans med dem arrangerar vi en inledande konsert redan under festivalveckans onsdag. Där spelar den kanadensiska gruppen The Bell Orchestra som innehåller medlemmar från Arcade Fire. Det här greppet ger festivalen ännu större bredd.

Själva festivalorganisationen består av en styrgrupp på drygt 15 personer som har det övergripande ansvaret för inriktningen och utvecklingen.

Ytterligare tre personer är sysselsatta med bokningsarbete och schemaläggning.

150 FUNKTIONÄRER

- När sedan allt sätter igång ser cirka 150 funktionärer till att festivalen rullar på som den ska. Utan dem stannar Umeå Open, säger Robert Dahl Norsten.

För närvarande är festivalledningen mitt inne i en framgångsrik kvalitetssäkring av kommande festivaler.

- Vi jobbar parallellt med våra sponsorsamarbeten. Umeå Open har definitivt framtiden för sig.

Målsättningen är klart uttalad:

- Vi ska fortsätta att stå för ett positivt laddat begrepp, både i Sverige och internationellt.

Det innebär också fortsatt stark stimulans på det västerbottniska och norrländska musiklivet.

Och ett viktigt led i att profilera Umeå som en kulturstad att räkna med.

Text: Olof Wigren

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande - med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska.

Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i 5 olika modeller från 495 kr (exkl. moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

SOMMAR/HÖSTKURSER

Välj bland 18 kurser i juni, 10 kurser i augusti och 4 höstkurser

FRISTÅENDE KURSER LÅ 06/07

Musikhistorisk form- o. stilanalys 20p
Instrumentalundervisning i klass 5p
Partiturstudier o dirigering 20p
Musik och rörelse med barn 5p
Konstarter i samverkan 10 p
Estetiska läroprocesser 5p
Den levande rösten 5p
Skapande dans 5p

Anmälan 15 april
Beställ kurskatalog

Stockholms Musikpedagogiska Institut

Box 26164 · 100 41 STOCKHOLM
tel 08-611 05 02 · fax 08-611 52 61
smi@smi.se · www.smi.se

Inför rikskonferensen i Kiruna

Hej Dag Kraftt, kanslichef på SMoK. Hur ser det ut nu inför rikskonferensen 29-31 mars?

– Kanon, det är 145 anmälda deltagare idag och vi har till och med några på kö.

Vadå kö?

– Fredagens flyg Kiruna – Arlanda är fullbelagt och alla 100 förbokade platser vi hade är reserverade. Vi försöker utverka några flygstolar till.

Håller programmet?

– Ja, med en ändring. Årsmötet flyttas till fredagen nere i LKAB-gruvan och Aktionsgruppens redovisning på fredagen blir flyttat till torsdagen. Aktionsgruppens ordförande Lotta Lundgren byts samtidigt mot Aktionsgruppens expert Suzanne Osten.

Varför detta byte?

– Aktionsgruppen har flyttat sin presskonferens en dag och då blev Lotta plötsligt upptagen. Nu träffade våra ledare Lotta på förra rikskonferensen i Södertälje, så bytet till Suzanne Osten har också sina poänger, hon har

mycket att säga, inte bara om Aktionsgruppens arbete.

Blir det ambassadörskröning?

– Ja.

Vem blir det?

– Det är hemligt!

Kan du inte ens avslöja vilken skola som blir utsedd till årets musik/kulturskola?

– Sorry, den är inte ens utsedd vad jag vet. 23 förslag finns för beredningsgruppen att undersöka.

Årets projekt då?

– Samma sak. Här finns 10 förslag att jobba med för juryn. Juryn har förresten ny ordförande efter Anders Berglund. Hon heter Camilla Lundberg och är väl inte helt obekant för musikfolk.

Ser du några orsmoln?

– Nej, egentligen inte. Snöstorm och inställda flyg skulle naturligtvis ställa till det, men arbetsgruppen har beställt klarblå himmel, vindstilla och dagsmeja.

Vinnaren från krysset nr 6/05 presenteras

Vinnaren i Julkrysset som fanns i nr 6/05 av Kultursmockan blev Astrid Lydig från Hägersten. Grattis!

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET

NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO

HELÅRSKURSER

Folkmusik / nyckelharpa

Med huvudlärarna Ditte Andersson, Olov Johansson och Sonia Sahlström är kursen inte bara väldigt lärorik utan också oerhört inspirerande. Kursen är för övrigt utmärkt som förberedelse inför högskolestudier. Start: 30 aug.

Folklig dans i Sverige

Andreas Berchtold och Ingrid Frykmo är huvudlärare på danskursen som har en pedagogisk inriktning. Den är utmärkt för dig som vill fördjupa dig i folklig dans och utveckla din förmåga att förmedla dans till andra. Start: 30 aug.

Sök senast 19 maj!

DISTANSKURSER, start i sep

Nyckelharpsspel

4 helgträffar varvat med självstudier och stöd av videoband.

Fiolspel

Liknar kursen i nyckelharpsspel och går parallellt med den.

Folklig dans på distans

Ger dig möjlighet att utvecklas som danslärare och dansare.

Folklig sång och berättande

Utöka din repertoar, fördjupa dig i sångteknik och lär dig fånga en publik också med berättelser.

NY!

SOMMARKURSER

Spelkurs för ungdom | 14-17 juni

Nyckelharpa och fiol.
För dig mellan 12 och 20 år.

Nyckelharpa | 18-22 juli

Lärare: ej bestämt än. Håll utkik på vår webbplats för mer information.

Klarinett | 18-22 juli

Lär dig hemligheterna som ger det rätta svänget i låtarna!

OM ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET

Utbildningar är en av grundpelarna i Institutets verksamhet. Institutet bildades 1998 och arbetar med folkmusik och folkdans i dess olika former. Samtliga utbildningar och kurser drivs med stöd eller tillsyn av Skolverket. Utöver utbildningar arrangerar vi konserter, seminarier och andra aktiviteter som gör Institutet till ett inspirationscentrum i folkmusiksverige.

T. 0295-342 90 • info@esitobo.org
Bruksgatan 3, 748 50 Tobo

www.esitobo.org

Sommarkurs

med Bergslagens kammarsymfoniker

Mitt ute på landsbygden, i Grängesberg på gränsen mellan Dalarna och Västmanland, ligger Cassels. Ett magnifikt konsert- och kulturhus vars like man har svårt att finna någon annanstans i vårt land. Här håller Bergslagens kammarsymfoniker sina årliga sommarkurser.

Bergslagens kammarsymfoniker har funnits sedan 1974 och genom åren har den svarat för ett 40-tal uruppföranden, mest av svensk musik. Spelglädje och höga musikaliska ambitioner är ledstjärnan i orkestern, som gör ett 20-tal framträdanden varje år.

Intensivast är det andra veckan i juli, då den årliga sommarkursen genomförs, med tiotalet framträdanden för både små och stora ensembler.

– Sommarlägret har vi arrangerat sedan början av 1980-talet, berättar orkes-

terns ordförande John Björklund, som förra våren pensionerades från sin tjänst som rektor på kulturskolan i Fagersta.

– Det brukar komma deltagare från hela landet. Medelåldern ligger runt 35-40 år men vi har både ungdomar och pensionärer i orkestern.

Vill man vara med på sommarkursen

8-16 juli anmäler man sig senast i mitten av juni. I år står Jonas Dominique som dirigent och solister är Geoffrey Cox, oboe, Helena Lundkvist, flöjt, Per Östlund, piano, och Niklas Vikersjö, vibrafon. På repertoaren står Bartóks konsert för orkester, R Strauss oboekonsert och ett beställningsverk för solistgrupp och stor orkester av Kristina Forsman.

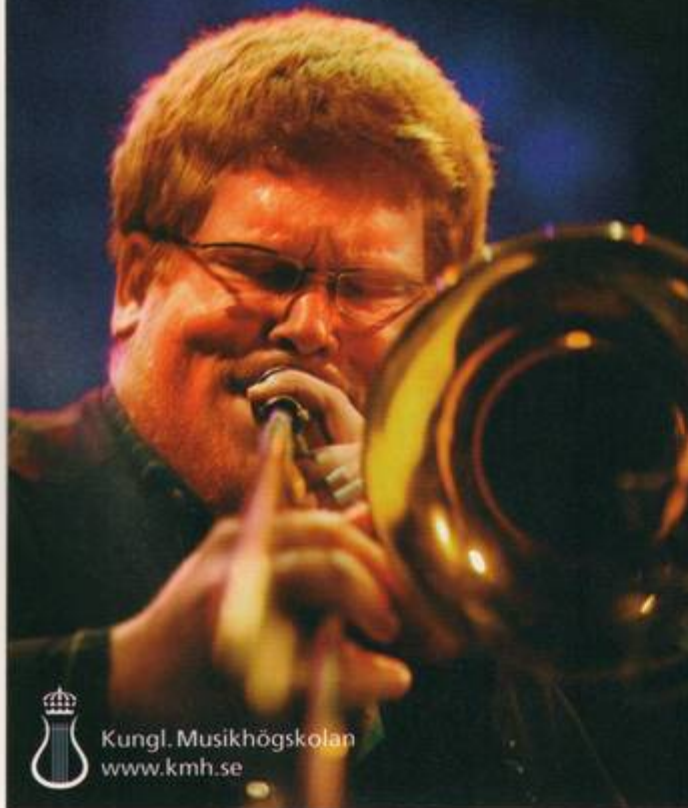
– Vi vill alltid ha bra dirigenter och solister, och vi ställer höga krav på deltagarna. Det är lite för svårt för de flesta som går på musik- och kulturskolor men för lärare på skolorna är det här lämpligt, säger John Björklund.

Text: Nils Ägren
Foto: David Lundblad

Så här såg det ut förra året på sommarkursen med Bergslagens kammarsymfoniker.

Alltid fullt drag på KMH:

LÄT!

folkmusikfestival 5-8 april
Stort 10-årsjubileum

”New Sound Made”
ny jazzfestival 10-12 maj

Läroprogram 180p
musik och annat ämne

i samarbete med Lärarhögskolan i Stockholm
Ansök till Lärarhögskolan senast 15 april!

Magisterprogram i musikpedagogik 80p
(profil musikpedagogik eller musikerterapi)
Forskarutbildning i musikpedagogik 160p
Ansök till KMH senast 15 maj!

KMH:s pedagogdagar 2006
Boka in 30 okt-1 nov redan nu!

Kungl. Musikhögskolan
www.kmh.se

Foto: John-Bernard Villareal

Ahn Trio på turné (Bild)

De tre systarna Ahn från Seoul gjorde sitt första offentliga framträdande i koreansk television 1979. Sedan dess har systarna studerat vid Juilliard i New York och uppmärksammats inte bara för sina musikaliska kvaliteter, utan också av tidningar som Vogue för sin visuella apparition.

Ahn Trio tilltalar särskilt en yngre publik, bland annat för sin lust att experimentera med en repertoar. Det handlar om musik av Doors, Astor Piazzolla, Maurice Jarre med flera. Under turnén i Sverige, 14 mars - 12 april i Rikskonserters regi, framför Trio Ahn även musik av Sjostakovitj och den alltmärkligt amerikanska Kenji Bunch. Ahn Trio ger även skolkonserter och workshops.

Grammy till Bebo Valdés

Sverigeboende exilkubanen Bebo Valdés fick sin fjärde Grammy-statyett i den lite undanskymda kategorin "Best traditional tropical latin album". Det har varit tätt mellan Grammyutmärkelserna för 87-åriga Valdés på senare år. 60 år som ledande pianist, kompositör och bandleadare inom den afro-kubanska musiktraditionens musik har slutligen gett utdelning, men priser är inte viktiga.

– Jag är en simpel man som lever för min familj. Och för att spela. När jag inte kan spela piano längre är jag en död man, säger han till DN.

Celia Prado slutar

Intendent för samtida konst på Historiska museet i Stockholm, Celia Prado, slutar. Hon rekryterades till museet hösten 2004 av före museichefen Kristian Berg, som ett sätt att fördjupa museets emellanåt ganska omdiskuterade satsning på samtidskonst. Men nu har man bestämt sig för att lägga hennes utställningsprogram med samtida film och videokonst på is, och därför har Prado sagt upp sig. Några planer på att rekrytera en ny intendent för samtidskonst finns inte säger Lars Amréus, tf överintendent på Statens historiska museer, till Kulturnytt, P1.

Opus Dei pr-satsar

Dan Browns succéroman "Da Vincikoden" framställs den religiösa församlingen Opus Dei som en fanatisk sekt som är beredd att döda för att hemlighålla en 2 000 år gammal katolsk sammansvärjning. Nu vill de rentvätta sitt rykte. Huvudtesen i boken är att Jesus var gift med Maria Magdalena och att det i själva verket var hon som var den heliga graal. När filmatiseringen med Tom Hanks i huvudrollen har premiär i maj ska Opus Dei ligga steget före och lanserar nu en pr-satsning för att rentvätta församlingen.

– Det är väldigt sorgligt att Opus Dei blev orättvist porträtterad. Nu försöker vi ta tillfället i akt att förklara vad Opus Dei egentligen handlar om, säger församlingens talesman Brian Finnerty till Reuters.

Efkar samlas kring sitt turkiska arv

Med den turkiska provinsen Anatolien som gemensam nämnare förmedles i det nya hemlandet Sverige gruppen Efkar. Nu lanseras denna nya och spännande ensemble som nummer ett i Rikskonserters/Caprice Records CD- och turnéserie "Svensk musik utifrån".

I Efkar förenas medlemmarna i sin kärlek till Anatolien och musiken hemifrån, och inte minst i det faktum att de inte lever i sitt hemland längre. Känslan av längtan och glädjen i det nya landet skapar starka band och den passion för musiken från Anatolien som Efkar med sådan kraft delar med sig av. Efkar turnerar under mars.

Ny tidning vill bredda förortsbilden

"Södra sidan" heter den nya lokaltidningen som delas ut gratis varannan vecka i Stockholms södra förorter i området kring Skärholmen och Kungens kurva. Grundaren och redaktören Rouzbeh Djalaie tröttnade på förortsrapporteringen och startade därför eget.

– De redan etablerade lokaltidningarna och de stora morgontidningarna skildrar bara förorten när något hemskt händer. Vanliga människor beskrivs ofta som offer och får bara komma till tals när man behöver illustrera hur eländigt det är. Den smala bilden av verkligheten leder till ökad segregation och det vill vi förändra, säger Rouzbeh Djalaie till DN.

Pockettidningen R får ny ägare

Kurt Nurmi, som tidigare varit chefredaktör på Journalisten, har köpt den samhällspolitiska tidskriften "R" av Gunilla Wettergren. Pockettidningen R hade sin storhetstid under 70- och 80-talet och gjorde sig känd för sina djuplodande reportage. Tidningen har fortsatt i samma anda under 36 år och med sin nya ägare ska den återfå sitt gamla pocketformat. (SvD)

Världsmusik med Ghazal

Shujaat Husain Khan är en indisk virtuos på sitar. Kayhan Kalhor, Iran, är en lika virtuos musiker på det persiska stränginstrumentet kamancheh. 1997 bildade de duon Ghazal och tillsammans skapar dessa två världsstjärnor unik och ståtlig musik. "Ghazal spinner fantastiska korskulturella improvisationer som förenar persiska och indiska musiktraditioner till en unik stil", skrev Chicago Tribune när duon turnerade i USA. I mars/april ger Ghazal tio konserter i Rikskonserters regi.

Estradörer wanted!

Är du en ord-dans-skate-jonglör-komik-revolutions-estrador-spoken-word-break-eller-en-helt-egen-scenkonst-form-entusiast? Kan du dansa som ingen annan eller läsa poesi på ett sätt som får publiken att rysa av välbegär? Kan du utföra cirkustricks eller dra

skämt som viker människor dubbla av skratt? Open Jam söker just dig. Du som har ovanliga, roliga och extraordinära kunskaper inom området estradkonst. Open Jam är en turnerande manifestation tillägnad alla upptäckta scenegener runt om i hela landet. Arvika och Varberg har redan fått besök av Open Jam i början av mars, nu väntar Uppsala, Eskilstuna, Boden, Umeå, Falun, Gävle, Ronneby, Växjö, Malmö och Göteborg på att få visa upp sina estradörer. Se www.openjam.se för information.

Sofia Jannok blåser nytt liv i jojken

Sofia Jannok från Gällivare är bara 23 år men har stått på scen sedan hon var elva. Hon blandar traditionell jojk och egna låtar på samiska med inslag av pop eller techno, med slagverk och akustisk gitarr.

Sofia Jannok samarbetar gärna med i Sverige bosatta världsmusiker och hon har även uppmärksammats internationellt och två gånger har hon vunnit minoritetsfolkens egen melodifestival.

Just nu jobbar Sofia Jannok på Norrbottensteatern i Luleå men kombinerar skådespelandet med konserter i olika sammanhang. Under Rikskonserters turné, som startar i Gällivare 13 mars, framträder hon med en trio bestående av pianisten Peter Tikkanen, basisten Tobias Helen och slagverkaren Johan Englund.

Stockholm får designhus 2007

Det blir ett Designens hus vid Telefonplan. Stockholms stad har köpt en fastighet för 60 miljoner kronor intill Konstfack och det nya designcentret invigs våren 2007. Turnerna kring det nya designcentret har varit många och långa. Finansborgarrådet Annika Billström har satsat mycket av sin politiska prestige på att förlägga Designens hus till Telefonplan, samtidigt som den tänkta huvudmannen, Svensk Form, har stretat mot. Svensk Forms nuvarande lokaler är små, men centralt placerade mittom Moderna museet på Skeppsholmen. Frågan är hur många designintresserade stockholmare och turister som hittar ut till Telefonplan. (DN)

Många stölder från museum

Vart femte museum i Sverige utsätts varje år för stöld, en dubbel så stor andel som i övriga Norden. Samtidigt är säkerheten undermålig på svenska museer och bibliotek, slår Brottsförebyggande Rådet fast i den första nordiska rapporten om kulturavsbrott.

– Det finns en starkare säkerhetskultur i de andra länderna. I Sverige lägger museerna stor vikt vid att besökarna ska kunna röra sig fritt i samlingarna. Svenska museer har också utsatts för många nedskärningar, vilket drabbat säkerheten, säger Sofia Elwér, utredare vid BRÅ, till SvD. På exempelvis biblioteken är många värdefulla böcker helt oskyddade. 58 procent av de nordiska bibliotek gör inga inventeringar alls, vilket gör att många stölder inte upptäcks. Bara 63 procent av museerna har register över alla sina kulturföremål.

UNG 06/07 visar kraft och lust

UNG 06/07 är en arena för ung svensk design. Här uppmärksammas behovet av att skapa kreativt utrymme inom designarbetet. Om att tro på sin idé, och genomföra den. Att våga leka, prova och undersöka fritt, utan krav på anpassning till marknaden. UNG 06/07 syftar till att öka och bredda kunskapen om ung och nyskapande svensk formgivning samt att nå ut till nya målgrupper. Utställningen vänder sig till unga formgivare verksamma i Sverige eller svenska medborgare verksamma utomlands. Projektet startades 1998 på initiativ av Svensk Form och Form/Design Center. De tidigare utställningarna har rönt stor uppmärksamhet både i Sverige och internationellt. Många av tidigare års utställare är numera väl etablerade inom sina respektive områden.

Vill vitalisera tidskriftsstödet

1966 infördes ett statligt stöd till kulturtidskrifter i Sverige. Då fördelades bidragen av utbildningsdepartementet. Från 1971 övertogs sysslan av Tidskriftsnämnden, verksam till 1974 då Statens kulturråd inrättades. Sedan 1971/72 har vissa tidskrifter fått bidrag under samtliga år. Nu föreslår fem redaktörer att stödet är i behov av en extreme make over.

Tidsbegränsa bidragen, skrota bidragstrappan, ställ hårdare krav på att tidskrifter uppfyller sina utgivningsförpliktelser och ställ tydligare krav på referensgruppen vad gäller jäv. Det skriver redaktörerna för tidskrifterna Komma, Post Scriptum, Serum, Ryska Huset och Ingmar i en debattartikel i DN.

Ny vd för Göteborgsoperan

Peter Hansson, 59 år, blir ny vd för Göteborgsoperan. Han efterträder Kenneth Örgren som avgår till sommaren efter drygt fyra år som vd. Peter Hansson kommer från Volvo personbilar där han arbetat sedan 1972 och varit vd de senaste tio åren. (DN)

Finnar ger ringen musik

Trilogin "Sagan om Ringen" är den dyraste film som gjorts. Den 23 mars är det Londonpremiär för musikalversionen av "Sagan om ringen", den dyraste musikal i historien. Finska gruppen Värtinä har komponerat merparten av musiken. På sin senaste platta "Miero" blandar de finsk runosång med modern fusion. Här finns också hörbara influenser från Balkan. De tre sångerskorna har röster är kristallklara och vassa, klingarna är märkliga och snygga. Återstår att se om de slipade musikalartisterna i London lyckas lära sig deras sångstil. (DN)

Värtinä gör musik till Sagan om Ringen.

Film en guldgruva för Skåne

Klaus Härös film "Den bästa av mödrar" och inte minst Wallanderfilmerna ökar turismen i Skåne med 6,7 procent de närmaste tre åren, enligt en utredningen från Oresund Film Commission. De europeiska samproduktionerna av Wallanderböckerna och den finska produktören "Den bästa av mödrar" har köpts in av flera länder och förväntas ses av många miljoner människor de närmaste åren. Förhoppningen är att exponeringen av de skånska slätterna ska generera turistströmmar. (DN)

Blev musiklärare tack vare jultidningsförsäljaren

Hon har fått pojkarna att tycka att det är tufft att sjunga i stämmor och lärt dem sjunga sig genom målbrottet. Under snart 28 år har hon också lett sin egen skapelse Gesundakören. I höst tilldelades Gunnel Trapp Kungliga Musikaliska Akademiens pedagogpris – och hon har Moderna Museets chef att tacka för att hon valde den musikaliska banan.

Sångpedagog Gunnel Trapp växte upp i Hässelby, Stockholm, och hon minns att det hände något när hon såg en konsert på TV med pianisten Käbi Laretei.

– Jag blev heltänd på att lära mig spela piano, berättar Gunnel. När jag sedan gick i tredje klass ville en lärare att jag och en pojke i min klass skulle börja på Adolf Fredriks Musikklasser, men det gjorde jag inte.

Det gjorde däremot pojken som fyra år senare ringde på dörren hemma hos familjen för att sälja jultidningar.

– Han berättade hur kul det var på skolan och då tänkte jag på det. Jag pluggade in det de andra läst på de fyra åren och så hamnade jag också där.

Jultidningsförsäljaren hette Lars Nittve – numera känd som Moderna Museets chef.

– Jag måste söka upp honom någon gång och berätta att det var han som fick mig att börja på Adolf Fredrik. Vad hade hänt om han inte kommit den där gången för att sälja jultidningar?

TÄNKTE GE UPP

När Gunnel 1978 var färdigutbildad musiklärare flyttade hon till Mora och började på högskolan.

– Jag hade 30 timmars klassundervisning med 32 elever per klass. Det var rena rama chocken. Jag sa faktiskt upp mig efter bara tre veckor men min chef Sven-Ivar Renhall övertalade mig att stanna. Jag redde ut det första året och var barnledig det andra efter att ha fött min dotter Linda. Nu är vi kollegor på Miranda, det är helt fantastiskt att få jobba tillsammans.

När Gunnel kom tillbaka från barnledigheten bestämde musklärarna i Mora sig för att bilda arbetslag för att förbättra arbetssituationen.

– Vi var sex musiklärare som började jobba tillsammans, vi tog vara på varandras kunskap och eleverna fick välja inriktning efter intresse. Det blev något helt annat än tidigare. Istället för alla klasstimmor fick jag pianolektioner på musikskolan och så småningom kom elever som ville ta sånglektioner. Det fanns in-

te sång som ämne i musikskolan när jag kom till Mora men intresset växte lavinartat och jag startade en massa körer.

POJKAR GJORDE SUCCÉ

Gunnel startade också två barbershopkvartetter med pojkar som var 14 år. Hon lyckades behålla dem tills de var 18 då de lämnade Mora för universitetsstudier.

– De gjorde dundersuccé och de visade för andra att det kan vara tufft att vara pojke och sjunga, de var starka som stod på scen och sjöng a capella. Efter det kom allt fler pojkar till kulturskolan Miranda.

Tillsammans med sin dåvarande chef Ulla Israelson och kollegorna inledde Gunnel ett träningsutbyte med England och Estland. Man har besökt båda länderna och representanter därifrån har också varit här för en stor konsert på Dalhalla.

Gunnel har också sett till att barn och ungdomar från Mora och kommunens vänort i Bayern, Oberammergau, haft utbyte med varandra.

– Det är lätt att knyta kontakter när man är körledare, säger hon.

GESUNDAKÖREN HENNES LIV

Sin egen kör, Gesundakören, har Gunnel lett ända sedan 1978. Hon startade den tack vare hennes svärmor som tyckte att det skulle vara roligt om man kunde sjunga tillsammans vid midsommarstången. Gesunda hade bara 200 invånare och det kom 25 personer till första träffen.

– De hade aldrig sjungit i stämmor. Men vi har utvecklats från en liten byakör till en riktigt stor kör som sjunger allt mellan himmel och jord.

Vi har även gjort dramatiska föreställningar, revyer, julshower och flera konserter i samband med Tjejevasan. Gesundakören har varit mitt liv och vi har rest till både Ungern, Bulgarien och Spanien. Den 17 juni gör vi för övrigt en operakonsert med Gävle Symfoniorkester i Dalhalla.

Gunnel har hunnit med mycket under sin pedagogiska bana och det ledde alltså fram till att hon i höst fick ta emot pedagogpriset.

– Det kändes lite märkligt att just jag skulle få ta emot det. Jag har visserligen gjort en väldig massa saker men det gör ju alla musiklärare som brinner för sin sak. Men visst var det en otroligt stor upplevelse att få vara där och ta emot priset, säger Gunnel, som just nu läser en kompletteringsutbildning i sångmetodik.

– Jag pluggar både klassisk sångmetodik och afrosång. Jag tänkte att jag skulle få lite mer gnista.

Som om det skulle behövas?

Text: Nils Agren
Foto: Göran Annebring

Namn: Gunnel Trapp.
Ålder: 52 år.
Bor: I Mora.
Familj: Sambon Göran Annebring, operasångare och trubadur, dottern Linda, 26, musiklärare, och sonen Andreas, 22,

datatekniker.
Lyssnar helst på: Körmusik, just nu är det mycket operakörer.
Ser på TV: En bra film.
Gör mig arg: Orättvisor.
Gör mig glad: Att träffa mina barn och

goda vänner – och att leda körer.
Bästa egenskap: Glad och entusiastisk.
Sämsta egenskap: Svårt att säga nej, och att jag avskyr att ge upp.